ΙΣΟΠΟΛΙΤΕΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΒΑΜΒΑΚΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Στοά Συγγρού, αριθμός 2. ΠΕΡΑΝ
ΠΕΡΑ, Rue de Syrie, No 2

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
Τιμή φύλλου: Παράς 20

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ:
Εν Κωνσταντ/λει και ταῖς Ἐπαρχίαις Γρ. 54
Εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν . . . . . Φρ. 12 ½

ΕΤΟΣ Γ΄ ΑΡ.
ΚΥΡΙΑΚΗ, 26 Αὐγούστου

ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ

Κατόπιν των αποφάσεων του Ἐθνικού Κέντρου, τοῦ ἀνακοινωθέντος τοῦ Πολιτικοῦ Συνδέσμου, της ἄρσεως και των τελευταίων παρεννοήσεων και της ὁριστικῆς καθορίσεως τῆς τιμητέας πορείας διὰ τὰς ἐπικειμένας βουλευτικὰς ἐκλογάς, φρονοῦμεν ὅτι ἔληξε πλέον ἡ περίοδος των λόγων και ἀπέστη ὕβη ἡ ἐποχὴ των ἔργων.

Ὅλοι οἱ ξεθνικοὶ παράγοντες οἱ ἀναλαβόντες ἐν τῷ κύκλῳ τῆς δικαιοδοσίας των τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ λαχόντος ἑκάστῳ κλήρου ἐκ τοῦ ὅλου ἔργου τοῦ οπουδαίου τούτου ζητήματος ὀφείλουσι νὰ τεθῶσιν εἰς ἐνέργειαν καὶ διὰ τῆς ἁρμονικῆς ὅλων συνεργασίας δέον νὰ ἐπιδιωχθῇ συντόνως ἡ κατ' εὐχὴν διεξαγωγὴ τοῦ ἐπικειμένου ἐκλογικοῦ ἀγῶνος.

Μολονότι ἡ ὑπόδειξις των ὑποψηφίων βουλευτῶν δύναται ἀπὸ ἀπόψεως τῆς χρονικῆς διαβαθμίσεως τῶν ἐκλογικῶν διατυπώσεων νὰ θεωρηθῇ ὡς οὐχὶ καὶ τόσον πολὺ ἐπείγουσα, ἐν τούτοις διὰ τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τοῦ τμήματος τούτου τῆς ὅλης ἐργασίας καὶ διὰ τὴν ἀποφυγὴν καὶ νέων ἴσως δυσχερειῶν καὶ ἀντεγκλίσεων δυναμένων νὰ δημιουργηθῶσι κατὰ τὴν κρισιμωτέραν στιγμὴν τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος, πρέπει ν' ἄρχίσῃ καὶ νὰ διεξαχθῇ ἐγκαίρως ἡ διὰ τὴν ἀνάδειξιν των ὁριισθείσα διαδικασία, τηρουμένων ἐπιμελῶς τῶν τύπων ἀλλὰ διαφυλαττομένης κυρίως καὶ τῆς οὐσίας.

Δύο εἶνε αἱ βάσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων δυνάμεθα νὰ στηρίξωμεν τὰς βλέψεις ἡμῶν προκειμένου περὶ τῆς ἀναδείξεως τῶν ὑποψηφίων βουλευτῶν. Ἡ πρώτη συνίσταται εἰς τὴν ἀπονομὴν τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος καὶ ἡ δευτέρα εἰς τὴν ἀνάθεσιν τῶν βουλευτικῶν καθηκόντων. Ἡ θέσις τοῦ βουλευτοῦ ἔχει πλέον στοιχεῖα, ἕνα λογισθῇ ὡς ἀξίωμα, τὸ ὁποῖον δικαιοῦνται νὰ φέρουν οἱ ἐνδεκτοὶ τοῦ λαοῦ οἱ μέλλοντες ν' ἀντιπροσωπεύσουν αὐτὸν εἰς τὸ ἀνώτατον ἑκεῖνο Σωματεῖον, ἐξ οὗ θ' ἀπορρεύσῃ ἡ συνταγματικὴ Κυβέρνησις καὶ θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ τύχη τοῦ Κράτους καὶ τῶν ἐν αὐτῷ Ἐθνῶν. Ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης κρίνοντες συνήθως ἀποδέκτομεν διὰ τὴν ὑπόδειξιν των καταλληλοτέρων ὑποψηφίων βουλευτῶν μεταξὺ των ὑπωσδήποτε διακριθέντων ἐπὶ ἐθνικῇ βάσει, ἐπὶ πολιτικῇ, περιοχῇ, ἐπὶ ἐκδηλώσει πατριωτικῶν αἰσθημάτων καὶ φρονημάτων, ἐπὶ ἐνδείξει χαρακτῆρος σταθεροῦ καὶ ἀκεραίου καὶ ἀξιοπρεπείας ἤθους καὶ ἀντίμου διαγωγῆς. Ὁ συγκεντρὼν ὅλα αὐτὰ ἢ τὰ περισσότερα τοιαῦτα χαρίσματα ἐξ αὐτῶν ἐνδεικνυται διὰ τὴν προκειμένην ὑποψηφιότητα ὡς ὁ καταλληλότερος διὰ τὴν ἀνάσκησιν τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος.

Προκειμένου ὅμως περὶ τῶν εἰς τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα ἀναλογούντων καθηκόντων δὲν ἀρκοῦν καὶ ὅλα ὅμοῦ τὰ ἀνωτέρω μνημονευόμενα χαρακτηριστικὰ τοῦ ὑποψηφίου, ἀλλ' ἀπαιτοῦνται καὶ ἄλλα πολλὰ προσόντα καὶ κυρίως ἡ ἐξωτερίκευσις καὶ χρησιμοποίησις τῶν ἀνωτέρω ἀρετῶν. Ἐὰν δὲ προκειμένου περὶ ἀπονομῆς ἀξιώματος θὰ εὕρωμεν πολλοὺς ἑκανοποιοῦς καὶ μάλιστα ἐπιζητοῦντας αὐτό, διὰ τὴν ἀνάληψιν ὅμως τῶν βαρυτάτων καὶ δυσχερεστάτων τοῦ ἀξιώματος τούτου καθηκόντων εὑρίσκομεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δειλοὺς καὶ διστακτικοὺς ἀκριβῶς τοὺς μᾶλλον ἐνδεδειγμένους, ὡς συγκεντροῦντας τὰ περισσότερα ἐκ τῶν ἀπαιτουμένων προσόντων, ὄχι τόσον ἐκ μετριοφροσύνης καὶ ἀτολμίας χαρακτῆρος, ὅσον ἐκ συναισθήσεως τῆς σοβαρότητος τῶν καθηκόντων καὶ ἐκ τινος ὑποκρυπτομένης φιλαυτίας, ἵνα μὴ φανῶσιν ἀνάξιοι τῶν προσδοκιῶν τοῦ ἐκλέξοντος αὐτοὺς "Εθνους. Ὅσον δὲ δεδικαιολογημένη εἶνε ἡ διστακτικότης αὐτη, τόσον ἐξ ἄλλου ἀδικαιολόγητος καὶ ἄτοπος ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἡ σπουδὴ μερικῶν ἐν τῇ διὰ παντοῖων μέσων, ἐνίοτε ὅλως ἀναξιοπρεπῶν καὶ ἡκιστα πρὸς τὸ ἀξίωμα συμβόντων, ἐπιδιώξει τῆς περιζητήτου αὐτῆς ὑποψηφιότητος.

Οἱ ἐντεταλμένοι τὴν ἐξεύρεσιν καὶ ὑποβαθίζειν τῶν καταλληλοτέρων διὰ τε τὸ ἀξίωμα καὶ ἰδίᾳ διὰ τὰ ἐκ τοῦ ἀξιώματος ἀπορρέοντα καθήκοντα προσώπων ὀφείλουν ν' ἀποδείξουν κατὰ πρῶτον λόγον εἰς τοὺς διὰ τῆς βαθικαλογήσεως διστακτικότητας των δεικνύοντας ὅτι ἔχουσι κάποιας πληροστέρας ἀντιλήψεις τῆς σοβαρότητος τῆς ἀποστολῆς των. Δὲν πρέπει ὅμως καὶ ἐν τούτῳ νὰ εἶνε ἀποκλειστικοί, διότι πολλάκις μεταξὺ αὐτῶν οἱ σὶονεὶ ἐξ ἐπαγγέλματος κατ' ἀρχὰς διστάζοντες καὶ κατόπιν πολλῶν παρακλήσεων ἀποδεχομένων τὴν ἐντολὴν εὑρίσκονται ἀπροσπόντα, τῶν ὁποίων ἡ ἐκλογὴ ἐμβάλλει εἰς πικρὰν μεταμέλειαν τοὺς ἐκλέξαντας καὶ θημιουργεῖ οἰκτρὰν διάψευσιν προσδοκιῶν καὶ ἐλπίδων. Ἐξ ἐναντίας δὲ μεταξὺ των συνήθως πασαξηγουμένων διὰ τὸ κάπως ζωηρὸν πτῶν, ὃν ἐκδηλοῦσιν ἐν τῇ ἀπεξηρτεσι τοῦ ἀξιώματος, ἀναδεικνύονται χαρακτῆρες ἀγαστοὶ καὶ χρήσιμοι παράγοντες, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς διαγωγῆς των ἀποδεικνύουσιν ὅτι τὸ ἀξίωμα ἐπεζήτησαν, διότι βιαιτνέοντο ὁπὸ τοῦ πρὸθυμου θέσουν εἰς χρῆσιμον ἐνέργειαν τὰ ἐν ἑαυτοῖς ψῆκιὰ κεφάλαια, τὰ ὁποῖα ἄλλος ἐκινδύνευον νὰ μείνουν νεκρὰ καὶ ἄγνωστα, ἀπὸ γενικὴ πάντως ζημίᾳ.

Εἰς αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ σημεῖον χρειάζεται ἡ μεγαλητέρα προσοχή. Τὸ νὰ μὴ ἀπονειμηθῇ τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα εἰς τοὺς δι' αὐτὸν μέσων καὶ ἀναξιοπρεπῶν ἐκλαπραῖσεων ἐπιζητοῦντας αὐτό, εἶνε βεβαικολογημένον ἐκ τῆς φύσεως τῶν πραγμάτων, διότι βεν βραβεύεται ποτὲ ἡ εἰς τοιαῦτα μέσα προσφυγή, οὐδεμίτε δὲ σχεδὸν ἀνεβεβήθησαν εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἀξιώματος οἱ οὕτω πως καταλαβόντες αὐτό. Ἀλλὰ τὸ νὰ ἀποκλεισθῶν ὅλοι οἱ ζηλωτοὶ τοῦ ποθήκοντος, οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν ἀπαίτησιν διὰ μίαν τοιαύτην φορὰν νὰ τεθῶν εἰς δοκιμασίαν ἐνώπιον τῶν ἐκλογέων των, εἶνε ἄδικον. Καὶ ἐν ἀκόμη, ἔνεκα λόγων ἀνωτέρων, δεῖ, ἵνα νὰ προτιμηθῶν ἀντ' αὐτῶν ἄλλοι, δὲν εἶνε ὀρθὸν νὰ ψυχραίνονται οἱ τοιοῦτοι ἐπίδοξοι ζηλωταί, εἰ ἔχοντες τὸ ἦθος ὅπως ἀντιπαστίσουν τὰς ἀπορίας αὐθόνας τοῦ ἐπιζητουμένου ἀξιώματος. Εἰς αὐτοὺς δέον ν' ἀναγνωρισθῇ τὸ προσόν τῆς προθυμίας καὶ τῆς αὐταπαρνησίας καὶ νὰ συστηχῇ ἡ εἰς ἄλλας ἠθικὰς ὑπηρεσίας χρησιμοποίησις των προσόντων καὶ τοῦ ζήλου των. Νομίζωμεν ὅτι δὲν εἶνε ἀπραίτητον νὰ γίνῃ τις βουλευτής, ἵνα φανῇ χρήσιμος εἰς τὸ Ἔθνος καὶ εἰς τὸ Κράτος ἀκόμη, οὔτε δὲ αἱ βουλευτικαὶ ἕδραι εἶνε τόσον πολλαί, ὥστε νὰ χρησιμοποιηθῶν εἰς αὐτὰς ὅλαι αἱ κατὰ χιλιάδας ἀριθμούμεναι ἱκανότητες τοῦ "Εθνους. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ βάρη καὶ αἱ ποικίλαι ὑποχρεώσεις τοῦ βουλευτικοῦ ἀξιώματος θημιουργοῦν ὑπερβλητὰ κωλύματα διὰ τὴν ἄνευ αὐτῶν δυναμένην νὰ συντελεσθῇ ὄρμον καὶ ἀποτελεσμένην ἐργασίαν. Ὁ βουλευτὴς ἐκλέγεται ὑπὸ ὅλου τοῦ ποικίλους συνδεσμούς, ν' ἀπαγορλήθῇ μὲ πλείστα ὅσα μικροσυγήματα, τὰ ὁποῖα τοῦ ἀφαιροῦν καὶ καιρὸν καὶ ἐλευθερίαν γνώμης καὶ λόγου. Οὔτε νὰ μελετήσῃ τὰ ζητήματα ἐπαρκῶς, οὔτε καὶ νὰ ἀπαντοφωνήσῃ ἐλευθέρως δύναται καὶ διατηρήσῃ φυσιολογικῶς ἐν αὐτῷ τὸ σταθὸν τὸν διαφόρων συγχύσεων καὶ ἀντεγκλίσεων καὶ ἐπηρεασμένος ἐκ τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων ἀντιλήψεων περὶ τῆς συμφερούσης, παρείας, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ τηρήσῃ. Ἐνῶ ἐξ ἄλλου ἐστάμενος καὶ παρακολουθῶν τὴν πολιτικὴν ἐξέλιξιν δύναται ν' ἀποβῇ πολὺσπουδος συνεργάτης καὶ χρησιμώτατος παράγων διὰ τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν τῆς πολιτικῆς δράσεως.

Ταῦτα πάντα μεταξὺ ἄλλων ἂς ἐχωσιν ὑπ' ὄψιν καὶ ἂς θέλοντες νὰ γίνωσιν ὑποψήφιοι καὶ οἱ ἀλλόγνες νὰ ἀναδείξουν αὐτοὺς καὶ ἂς ἀποδείξωσιν ὅτι ἐκλογεῖς καὶ ἐκλεγόμενοι ἐπιζητοῦν εἰς ἔθνος, τὸ ὁποῖον ἀγέντεζ ὁ διδάσκαλος τοῦ κοινοβουλευτισμοῦ καὶ ὑπόδειγμα θέλοδοθείας, αὐταπαρνήσεως καὶ συναισθήσεως τῆς σοβαρότητος τῶν καθηκόντων τοῦ ἀπονεμομένου ἀξιώματος.

Η ΗΠΕΙΡΟΣ

Ἀπὸ δύο ἤδη ἑβδομάδων βλέπομεν εἰς τὰ ἐξ Ἀθηνῶν τηλεγραφήματα νὰ παριστάνται ὡς λίαν ἀνησυχητικὴ ἡ ἐκεῖ κάτω ἐπαναστοῦσα ἑξαρις διὰ τὴν ὡς ἐκ τοῦ Ἀλβανικοῦ ζητήματος διαβλεπομένην τάσιν πρὸς ἀλλοίωσιν τῆς ἐθνολογικῆς ὑποστάσεως τῆς Ἠπείρου καὶ τὸν ἐντεῦθεν προκύπτοντα κίνδυνον τῶν ἐπὶ τῆς ἀνατέρω χώρας ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Συλλαλητήρια ἐπὶ συλλαλητηρίων συνεκροτήθησαν, ἀλλεπάλληλα ψηφίσματα ἠτοιμάσθησαν πρὸς ἐπίδοσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὰς Μεγάλας Δυνάμεις, φλογερὰ πατριωτικὰ ἄρθρα ἐπλήρωσαν τὰς στήλας τοῦ Ἀθηναϊκοῦ τύπου, ἐτέθη πάλιν ἐπὶ τοῦ τάπητος ἡ Βορειόλιθος συνθήκη, ἐπ' ἐσχάτων δέ, συντελουμένων ἴσως καὶ τῶν ἐπὶ τῶν συνόρων φονικῶν συμπλοκῶν μεταξὺ τῶν παραμεθορίων φρουρῶν, ἤχησαν καὶ τινες διαδόσεις περὶ στρατιωτικῶν κινητοποιήσεων, ἐσὐτιγξε λίαν ἐγκαίρως καὶ ἐπισήμως διαψευσθεῖσαι.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὅλη αὐτὴ ἡ μεγάλη ἑξαρις δὲν ἐγένετο τὸ δὴ λεγόμενον «στὰ καλὰ καθούμενα» ἄνευ σοβαρᾶς τινος ἀφορμῆς καὶ βαιάμου τινὸς φόβου. Οὐδὲ δύνατα τις νὰ διαφιλονικήσῃ εἰς τοὺς ἐν τῷ γείτονι ὁμαίμους Βασιλεῖς ἀνδιαφόν ἀποκατεστημένους ἢ παρειδημοῦντας καὶ ἐντεῦθεν ὁρωμένους Ἠπειρώτας, ὡς καὶ εἰς ὅλους τοὺς αὐτόχθονας καὶ ἑτερόχθονας "Ελληνας, τοὺς ὁποίους εὑρίσκει πάντοτε ἡνωμένους τὸ συμφέρον τῆς φυλῆς, ὁπουδήποτε γῆς καὶ ἂν κατοικῶσι, τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ ἐκδηλώνωσι ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς τύχης ἑνὸς τμήματος τοῦ Ἔθνους.

Μία μόνη ἐρώτησις χωρεῖ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος. Διατί μόνον ἐν τῷ γείτονι Βασιλείῳ παρατηρεῖται ἡ ἔξαρις αὐτὴ καὶ ὄχι καὶ ἐδῶ ἔσωτερικῶς; Μήπως ἡμεῖς ἐδῶ εἴμεθα ὀλιγώτεροι "Ελληνες ἀπ' ἐκείνους; Τότε πῶς δικαιολογεῖται τὸ ὑπὲρ ἡμῶν ἐνδιαφέρον; Μήπως ἡμεῖς ἐδῶ διατελοῦμεν ὑπὸ συνθήκας ὁμοίας πρὸς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀπολυτωρίας καὶ τοῦ ῥαγιαδισμοῦ, ὁπότε δὲν ἐτολμῶμεν νὰ προβλῶμεν εἰς καμμίαν ἐκδήλωσιν, ἀνεμένομεν δὲ τὰ πάντα ἀπὸ τὴν πρωτοβουλίαν τῶν ἐν τῷ γείτονι Βασιλείῳ ὁμοεθνῶν μας; Καὶ ὅμως αἱ συνθῆκαι δὲν μόνον κατὰ τύπους, ἀλλὰ καὶ κατ' οὐσίαν ἤλλαξαν, παρ' ὅλον δὲ τὸν περιορισμὸν τῶν ἐλευθεριῶν, δὲν δικαιούμεθα νὰ παραπονεθῶμεν, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπομεν εἰς μέτρον τι ἀνάλογον πρὸς τὰ ἐν Ἀθήναις γινόμενα, ἵνα δικαιώσωμεν, ἂν θὰ ἐμποδισθῶμεν ἢ ὄχι. Ἔχομεν καὶ ἐδῶ ἐφημερίδας καὶ ἠδυνάμεθα νὰ γράφωμεν ἐπίσης φλογερὰ πατριωτικὰ ἄρθρα, χωρὶς ν' ἀναγκαζώμεθα ν' ἀντιγράφωμεν αὐτὰ ἀπὸ τὰς ἐν Ἀθήναις ἐφημερίδας, καὶ ἂς μᾶς ἔπαυε τὸ στρατοδικεῖον. Δὲν ἐκάμαμεν ἐπίσης ἀτύπειράντινα διὰ συλλαλητήρια, εἰς τὰ ὁποῖα θὰ ἐψηφίζομεν καὶ ἡμεῖς διαμαρτυρίας, ἂν ὄχι πρὸς τὰς Μεγάλας Δυνάμεις, τοὐλάχιστον πρὸς τὴν Ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν. Ἀλλ' οὔτε καὶ ἄλλο τι διάβημα ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου ἢ τοῦ Πολιτικοῦ Συνεδέσμου, ἀφοῦ καταταταγόντων τόσον μεγάλα δίκαια τοῦ Ἔθνους, ἐνῷ ἐξ ἄλλου διαγκωζόμεθα τὶς νὰ πρωτοστατήσῃ εἰς τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν. Καὶ τί θὰ τοὺς κάμωμεν τοὺς βουλευτάς, ἀφοῦ δὲν θὰ ἔχουν καμμίαν ἰκανότητα νὰ ἀποτρέψουν τὸν ἐπικρεμάμενον κίνδυνον; Ἢ μήπως διὰ νὰ μὴ γίνουν ὅλα αὐτά, ἡμεῖς εἴμεθα μὲν ἔξισου μὲ τοὺς ἐν Ἀθήναις ἀξιοι τῆς ἑλληνικῆς ἐπωνυμίας, μένομεν ὅμως ἤσυχοι, διότι ἔχομεν διάφορον ἀπὸ τοὺς ἐκεῖ ἀντίληψιν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος καὶ δὲν συμπερίζομεθα τὴν γνώμην των περὶ κινδύνου ἐπαπειλοῦντος τὴν ἐν Ἠπείρῳ ἐθνικὴν ὑπόστασίν μας;

Φαίνεται ὅτι κάτι παρόμοιον θὰ συμβαίνῃ, διότι ἄλλως ἡ σωπὴ καὶ ἡ ἀδράνειά μας θὰ ἦσαν ἀδικαιολόγητοι. Δὲν ἀρκεῖ ὅμως νὰ μένωμεν μόνον ἡμεῖς ἤσυχοι, ἀφίνοντες τοὺς ἐκεῖ κάτω ὁμοεθνεῖς μας νὰ διατελοῦν ἄγριμον τῆς δημιουργηθείσης ἐξάρωσις, ἥτις δύνατται καὶ ἄνευ ἀποχρόντος λόγου νὰ ἀγάγῃ εἰς πολλὰ ἄτοπα, ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ μεταδώσωμεν καὶ εἰς αὐτοὺς τὴν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἀντίληψίν μας, ἀναπτύσσοντες τὸν τρόπον τῶν σκέψεών μας καὶ καθησυχάζοντες· αὐτοὺς ὡς πρὸς τὴν μακρόθυμον ἐπίφοβον φαινομένην κατάστασιν.

Ἂς παρακολουθήσωμεν τὴν τελευταίαν ἐξέλιξιν τοῦ Ἀλβανικοῦ ζητήματος. Ἡ εἰς τὴν ἐπανάστασιν των βορεῖοι Ἀλβανῶν ἐπ' ἐσχάτων δεχθεῖσα ποιά τις συμπεταγὴ καὶ τῶν νοτίων Ἀλβανῶν κατέλιξεν ἐπιτοπίως μὲν εἰς τὴν πίεσιν τοῦ ἐν μέρει ἀναμὶξ καὶ νοτιώτερον ὅλως ἀμιγῆς κατοικισμοῦ τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, ὅπως προσχωρήσῃ εἰς τὸ κίνημα, ἵνα λάβῃ τοῦτο γενικὸν χαρακτῆρα, ἐν τῷ συνόλῳ δὲ εἰς τὴν διατύπωσιν καὶ ἐνὸς ἔτι σὺν τοῖς ἄλλοις Ἀλβανικοῦ ἰδιήματος, τοῦ περὶ ἀναιρῳῦξεως τῶν τεσσάρων Βιλαετίων εἰς μίαν Ἀλβανίαν Τοπαχίαν. Καὶ τὸ μὲν αἴτημα τοῦτο οὐδὲ κἂν ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν ἡ Ὑψηλὴ Πύλη· ἀπὸ σοβαρὰν σημείωσιν, ἄφοῦ καὶ αὐτοὶ οἱ πρατεύνασταί τῶν αὐτῶν Ἀλβανοὶ μετὰ τὴν ἀποδοχὴν τῶν λοιπῶν αἰτημάτων των ἐπανῆλθον πάντα περιπτερῳσι περὶ αὐτοῦ λόγον. Ἐξ τῆς ἐπὶ τῶν ἐν Ἠπείρῳ ὅμως Ἑλλήνων ἐξακοιβείσης πιέσεως τῶν νοτίων Ἀλβανῶν ῥῆξιν ἢ ἐν τῷ χώρᾳ ἐκείνῃ ἀνέκαυμεν χρατοῦσα ἀναρχία καὶ ἔλλειψις δημοσίας ἀσφαλείας, ἡ ὁὲ ἡηστεία καὶ αἱ διαρπαγαί, οἱ ἐκβιασμοὶ καὶ οἱ φόνοι εὐρίσκονται εἰς λυπηροτάτην ὑπεροχήν.

Ἐν τῷ μέσῳ τῆς καταστάσεως ταύτης ἐκανώθη ἡ θέσις τοῦ Νομάρχου Ἰωαννίνων καὶ διορίσθη ὡς τοιοῦτος ὁ Ἀλβανὸς τὴν καταγωγὴν στρατηγὸς Χουσὰν Ταχσὶν πασᾶς. Ὁ διορισμὸς οὗτος ἐχρησίμευσεν ὡς σύνθημα, ἵνα ἐκραχῇ ἡ ὑποβάσκουσα δυσαναχρήτησις καὶ ἐκσπασῇ ἡ μόλις ὑποκρυπτομένη ἀδημονία ὡς ἐκ τοῦ ἀγνώστου ἀποτελέσματος ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐρημένον αἴτημα τῶν Ἀλβανῶν. Καὶ αὐτὴ ἡ πρότασις τοῦ Μπέχτολδ, ἡ ὁποία ἦτο ἱκανή, ἵνα καθησυχάσῃ τὰ πνεύματα ὡς πρὸς τὴν ἐπαπειλημένην κατάστασιν, ἐπὶ τοιούτου ἔδαφους μιᾶς τοιαύτης Ἀλβανικῆς Τοπαχίας, περιλαμβανούσης τὴν Ἤπειρον ὅλην καὶ μέγα μέρος τῆς Μακεδονίας, συνεπείᾳ τῶν ποικίλων δυσμενῶν ἐπ' αὐτῆς χρίσεων τοῦ Γαλλορωσικοῦ τύπου ἔχασε τὴν ἀρχικῶς πιστευτὴν γενομένην σημασίαν της, ὡς ἀποσκοπούσης τὴν οὐχὶ τυπικὴν, ἀλλὰ κατ' ἐθνότητας ἀποκέντρωσιν, καὶ κατέστη ὕποπτος. Ὁ διορισμὸς τοῦ Χασὰν Ταχσὶν πασᾶ ὡς Νομάρχου Ἰωαννίνων ἐθεωρήθη ὡς ἀπαρχὴ ἐκπληρώσεως τῶν πρὸς τοὺς Ἀλβανοὺς ὑποσχέσεων τῆς Κυβερνήσεως περὶ διορισμοῦ εἰς τὰς παρ' αὐτῶν ὡς Ἀλβανικὰς χαρακτηριζομένας ἐπαρχίας Ἀλβανῶν ὑπαλλήλων.

Καὶ ὅμως οὐδεμία ἀπολύτως ὑπάρχει σχέσις μεταξὺ τοῦ ὡς Νομάρχου Ἰωαννίνων διορισμοῦ τοῦ Χασὰν Ταχσὶν πασᾶ καὶ τῆς ἀπέναντι τῶν Ἀλβανῶν τῆς Πρισρένης καὶ τῆς Γιάκοβας, τοῦ Ἐπακίου καὶ τῆς Πριστίνας, δοθείσης ὑποσχέσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ διορισμοῦ εἰς τὰς παρ' αὐτῶν ὡς Ἀλβανικὰς χαρακτηριζομένας ἐπαρχίας Ἀλβανῶν ὑπαλλήλων.

Καὶ ὅμως οὐδεμία ἀπολύτως ὑπάρχει σχέσις μεταξὺ τοῦ ὡς Νομάρχου Ἰωαννίνων διορισμοῦ τοῦ Χασὰν Ταχσὶν πασᾶ καὶ τῆς ἀπέναντι τῶν Ἀλβανῶν τῆς Πρισρένης καὶ τῆς Γιάκοβας, τοῦ Ἐπακίου καὶ τῆς Πριστίνας, δοθείσης ὑποσχέσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ διορισμοῦ εἰς τὰς παρ' αὐτῶν ὡς Ἀλβανικὰς χαρακτηριζομένας ἐπαρχίας Ἀλβανῶν ὑπαλλήλων. Καὶ ὅμως οὐδεμία ἀπολύτως ὑπάρχει σχέσις μεταξὺ τοῦ ὡς Νομάρχου Ἰωαννίνων διορισμοῦ τοῦ Χασὰν Ταχσὶν πασᾶ καὶ τῆς ἀπέναντι τῶν Ἀλβανῶν τῆς Πρισρένης καὶ τῆς Γιάκοβας, τοῦ Ἐπακίου καὶ τῆς Πριστίνας, δοθείσης ὑποσχέσεως τῆς Κυβερνήσεως περὶ διορισμοῦ εἰς τὰς παρ' αὐτῶν ὡς Ἀλβανικὰς χαρακτηριζομένας ἐπαρχίας Ἀλβανῶν ὑπαλλήλων.

. Βερολίνειον πρωτό- ης διαρρυθμίσεως τῶν κικῶν συνόρων, καθ᾽ ἣν τρόκειται περὶ τῆς τύχης τῶν μάδων Ἑλλήνων τῶν ἐντεῦ- γραμμῆς ἐναπολειφθέντων, ἀλλὰ ὃν πέντε ἑκατομμυρίων Ἑλλή- τοῦ Ὀθωμανικοῦ Κράτους.

Καὶ μετὰ τὴν Βερολίνειον Συνθή- ην ἐγεννήθη ἐν Ἠπείρῳ ἀλβανικὸν ζήτημα, οἱ δὲ ἀντιπρόσωποι τῶν Νοτίων Ἀλβανῶν Ἀβδοὺλ βέης Φράσιαρης καὶ Μεχμεταλῆ βέης Βρυώνης περιῆλθον τὰς Εὐρωπαϊκὰς Αὐλὰς παρακαλοῦντες, ἵνα μὴ προσαρτηθῇ ἡ περιφέρεια τῶν Ἰωαννίνων μέχρι Πρεβέζης καὶ μέχρι Μετσόβου καὶ Γρεβενῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπὸ τὴν πρόφασιν ὅτι ἡ Ἀλβανικὴ φυλὴ ἔχει ἱστορικὰ δικαιώματα ἐπὶ τοῦ τμήματος τούτου τῶν ὀθωμανικῶν χωρῶν. Τὸ ἀποτέλεσμα τῶν διαβημάτων των ὑπῆρξε νὰ μείνῃ ἡ περιφέρεια αὕτη εἰς τὴν Τουρκίαν, χωρὶς ὅμως νὰ παύσῃ οὖσα καθαρῶς ἑλληνικὴ χώρα. Πρὸ μιᾶς δὲ ἑκατονταετηρίδος, ὁπότε δὲν ὑπῆρχεν οὔτε Ἑλληνικὸν Βασίλειον, οὔτε ἡ σημερινὴ πολιτικὴ συνοχὴ τοῦ ἐν Τουρκίᾳ Ἑλληνισμοῦ, ἡ ἑλληνικὴ αὕτη περιφέρεια τῶν Ἰωαννίνων εὑρίσκετο εἰς τὰς χεῖρας τοῦ Ἀλβανοῦ Σατράπου Ἀλῆ πασᾶ, ὅστις διετέλει πράγματι ὅλως ἀνεξάρτητος ἀπὸ τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως καὶ εἶχε προετοιμάσει μάλιστα τὴν πλήρη ἀποστασίαν του, ἵνα ἱδρύσῃ Ἀλβανικὴν Ἡγεμονίαν. Καὶ ὅμως οὐδὲ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην καὶ ὑπὸ τὰς τότε συνθήκας ἐγένετο δυνατὴ ἡ ἐθνολογικὴ ἀλλοίωσις τῆς ἑλληνικωτάτης ἐναπομεινάσης Ἠπείρου. Εἰς τὴν αὐλὴν μάλιστα τοῦ Ἀλῆ πασᾶ ἐμορφώθησαν οἱ διαπρεπέστεροι τῶν ἀγωνιστῶν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀγῶνος. Καὶ τώρα, ἐπειδὴ μετέβη εἰς Ἰωάννινα εἷς Ἀλβανὸς στρατηγὸς ὡς Νομάρχης, ὑπόλογος ἀπέναντι τῆς κεντρικῆς Κυβερνήσεως καὶ διὰ τὴν παραμικροτέραν του πρᾶξιν, ὑπὸ τὸν ἄγρυπνον ἔλεγχον τοῦ κυβερνωμένου στοιχείου, δυνάμενος δὲ εἰς πᾶσαν στιγμὴν νὰ μετατεθῇ, ἐχάλασεν ὁ κόσμος καὶ παρεστάθη ἡ Ἤπειρος ὡς κινδυνεύουσα νὰ χάσῃ τὸν ἐθνισμόν της! Ὡσὰν νὰ ἐκινδύνευε καὶ ἡ Σκόδρα νὰ παύσῃ οὖσα Ἀλβανική, ἂν ἐστέλλετο ὡς Νομάρχης της εἷς ἐκ τῶν Ἑλλήνων Γερουσιαστῶν!

Ἡμεῖς ἐν πάσῃ περιπτώσει, καὶ ὑπὸ τὰς χειροτέρας συνθήκας, δὲν ἔχομεν τοιαύτην ἀντίληψιν περὶ τῆς ἐθνολογικῆς ἀντοχῆς τῆς Ἠπείρου, φρονοῦμεν δὲ ὅτι ὁ δημιουργηθεὶς θόρυβος οὐδένα ἄλλον ἀδικεῖ, παρὰ μόνον τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἑλληνικὴν χώραν, τῆς ὁποίας ἡ ἐθνολογικὴ ἀπόχρωσις τίθεται ἐν γούνασιν ἑνὸς Ἀλβανοῦ τὴν καταγωγήν, ἀλλὰ φρόνημα καὶ ἀνατροφὴν Τούρκου ὑπαλλήλου κεκτημένου Νομάρχου.

ΑΝΑΓΚΗ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΚΙΑΜΗΛ ΠΑΣΑ

Ἡ «Βελγικὴ Ἀνεξαρτησία» ἐν κυρίῳ ἄρθρῳ ἀναφέρουσα μετά τινων ἐν ταῖς λεπτομερείαις ἀνακριβειῶν τὰς τελευταίας παρ᾽ ἡμῖν διαδόσεις περὶ διαφωνιῶν ἐν τῷ Ὑπουργείῳ, τὴν πρὸς τὸ Κομιτάτον τῆς «Ἑνώσεως καὶ Προόδου» ἀπόκλισιν τοῦ Χιλμῆ πασᾶ καὶ τὸν πιθανὸν ἀνασχηματισμὸν τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τὴν πρωθυπουργίαν τοῦ Κιαμὴλ πασᾶ, ἐπάγεται τὰ ἑξῆς:

Δὲν πρέπει ν᾽ ἀποκρύψωμεν ὅτι τὸ Κομιτάτον τῆς «Ἑνώσεως καὶ Προόδου» δὲν ὑπέκυψεν εἰς τὴν πτῶσίν του δι᾽ ἄλλον τινὰ λόγον, παρὰ μόνον διότι κατενόησεν ὅτι τῷ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ῥεῦμα τῆς γνώμης καὶ τῆς θελήσεως τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ στρατοῦ· εἶναι ὅμως πρόδηλον ὅτι οἱ ὀπαδοὶ τοῦ Κομιτάτου θὰ δράξωσι τὴν πρώτην εὐκαιρίαν, ἥτις θὰ τοῖς παρουσιασθῇ, ὅπως ἀναλάβωσι καὶ αὖθις τὴν ἀρχὴν καὶ ἐπαναρχίσωσι τὸ ὀλέθριον αὐτῶν ἔργον. Τὰ στρατιωτικὰ ἐπεισόδια, ἅτινα ἔλαβον χώραν ἐν Κωνσταντινουπόλει—καὶ εἰς τὰ ὁποῖα δίδονται πλεῖσται ἐξηγήσεις—εἶναι ἐνδεικτικὰ τοῦ σημείου τούτου. Τὸ γεγονὸς ὅτι στρατιωτικά τινα στοιχεῖα μείναντα πιστὰ εἰς τὸ Κομιτάτον ἐπεχείρησαν νὰ προκαλέσωσι στάσιν ἐν τῇ Πρωτευούσῃ ἔδει ν᾽ ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τῶν μᾶλλον δυσπίστων. Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἔνθα ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ στηρίζηται ἐπὶ τῆς ἀφοσιώσεως τῶν στρατευμάτων, τὸ κίνημα τοῦτο ἀναμφιβόλως εἶναι μικρᾶς σημασίας, ἀλλ᾽ ἐὰν παρομοία τάσις ἐπανελαμβάνετο καὶ ἐν ἐπαρχιακῇ πόλει, ἔνθα ἡ ἐπιρροὴ τοῦ Κομιτάτου διατηρεῖται κάπως, εἶναι εὐνόητον ὁποῖα σοβαρὰ γεγονότα δύνανται νὰ ἐπακολουθήσωσιν. Ἐὰν τὸ Κομιτάτον τῆς «Ἑνώσεως καὶ Προόδου» αἰσθάνηται ὅτι ἔστω καὶ κατ᾽ ἐλάχιστον ὑποστηρίζεται παρὰ τοῖς ὑπουργικοῖς κύκλοις, ὑπάρχει φόβος μήπως θελήσῃ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἀντεκδίκησίν του καὶ καταχρασθῇ τῆς μόλις ὑποκρυπτομένης πρὸ αὐτὸ εὐνοίας ὑπουργῶν τινων, ὅπως περιπλέξῃ τὴν κατάστασιν. Τῷ ὄντι δέον νὰ μὴ λησμονηθῇ ὅτι τὸ Κομιτάτον τῆς «Ἑνώσεως καὶ Προόδου» τὸ πᾶν φοβεῖται ἀπὸ ἐκλογὰς μελλούσας νὰ διεξαχθῶσιν ἐλευθέρως καὶ ὅτι θὰ προσπαθήσῃ πρὸ τοῦ προσεχοῦς ἐκλογικοῦ ἀγῶνος ν᾽ ἀναλάβῃ κάποιον γόητρον. Δὲν δύναται δὲ νὰ διαστρέψῃ τὴν ἐτυμηγορίαν τῶν ἐκλογέων εἰμὴ τῇ συνενοχῇ ἀνωτέρων ἐπαρχιακῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες εἶναι δημιουργήματά του καὶ ἀναμένουν τὸ πᾶν παρ᾽ αὐτοῦ. Διὰ τῆς μεταθέσεως τῶν κυβερνητικῶν τούτων ὑπαλλήλων ἔδει ἡ νέα Κυβέρνησις νὰ ἐπιδιώξῃ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς ἐσωτερικῆς καταστάσεως τῆς Αὐτοκρατορίας. ἀκριβῶς δὲ τὸ σοβαρὸν τοῦτο ζήτημα προὐκάλεσε τὴν παραίτησιν τοῦ πρώτου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ τοῦ Ὑπουργείου Μουχτὰρ πασᾶ, καθότι ὁ ὅμιλος Χιλμῆ πασᾶ δὲν ἤθελε νὰ δράσῃ μὲ ἀρκετὴν ἀποφασιστικότητα κατὰ τῶν ἀφοσιωμένων εἰς τὸ Κομιτάτον ὑπαλλήλων. Ἐὰν θέλωσιν ὅπως αἱ ἐκλογαὶ γίνωσιν ἀνεπηρέαστοι—καὶ ῥηταὶ διαβεβαιώσεις ἐδόθησαν ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει—ἐπιβάλλεται ἐν τούτοις νὰ λάβωσι μέτρα ἵνα ἐμπράκτως ἐμποδίσωσιν, ὅπως μὴ ἐπαναληφθῇ ἡ μυσαρὰ κωμῳδία, ἥτις ἐπαίχθη κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς, καθ᾽ ἃς ἡ ψῆφος παντοῦ ἐνοθεύθη, ἡ δὲ Κυβέρνησις κατὰ φυσικὸν λόγον ὀφείλει ν᾽ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῶν μέτρων αὐτῶν.

Ὅπως ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων ἐγράψαμεν ἤδη τὴν ἐπομένην τοῦ ἀνασχηματισμοῦ τοῦ ὑπουργείου Μουχτάρ, ἀντὶ νὰ ἐπιδιώκηται ἡ λῆψις ἡμιμέτρων, θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ἐπεσπεύδετο ἡ ῥιζικὴ λύσις, ἥτις θὰ ἐπιβληθῇ ὑπὸ τῆς δυνάμεως τῶν πραγμάτων, καὶ νὰ ἐμπιστευθῇ ἡ Μεγάλη Βεζυρία εἰς τὸν Κιαμὴλ πασᾶν, ὅστις ἀντιπροσωπεύει ἀρτιώτερον τὴν ἀντίθετον πρὸς τὴν τοῦ Κομιτάτου πολιτικὴν—τὴν πολιτικὴν δηλονότι, ἥτις ἐθριάμβευσε μετὰ τὴν παραίτησιν τοῦ Ὑπουργείου Σαῒτ πασᾶ, καὶ τὴν διάλυσιν τῆς Βουλῆς. Ὁ Σουλτάνος προσέφερεν εἰς τὸν Κιαμὴλ πασᾶν τὸν σχηματισμὸν τοῦ ὑπουργείου, ἀλλ᾽ ὁ ἀρχαῖος Μέγας Βεζύρης ἀπεποιήθη τὴν προσφορὰν ταύτην, ἀρκούμενος νὰ κρατήσῃ μίαν θέσιν, προέχουσαν ἄλλως τε, εἰς τὸν συνδυασμὸν Μουχτάρ. Μολονότι εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ Κιαμὴλ πασᾶς θ᾽ ἀναλάβῃ ἐπισήμως τὴν διεύθυνσιν τῶν πραγμάτων ἐν καιρῷ τῷ δέοντι, εἶναι ὅμως θλιβερόν, ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως, τὸ ὅτι ὁ πολιτικὸς οὗτος ἀνὴρ ἠθέλησε νὰ εἶναι ἐπιφυλακτικὸς τό γε νῦν. Ἐκ πρώτης ὄψεως, δυνατὸν νὰ φαίνηται λογικόν, ἵνα ἡ Κυβέρνησις Μουχτάρ, ἥτις φέρει ὁλοτελῶς χαρακτῆρα μεταβατικοῦ Ὑπουργείου, κηρύξῃ τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς νέας Βουλῆς, ἀφοῦ προέβη εἰς τὴν διάλυσιν τῆς ἄλλης καὶ νὰ ἀναμείνωμεν νὰ ἴδωμεν τὸν ἀκριβῆ σχηματισμὸν τῆς κοινοβουλευτικῆς πλειοψηφίας, πρὸς σχηματισμὸν Κυβερνήσεως ἐπὶ βάσεων ἰσχυρῶν· ἡ κατάστασις ὅμως ἐν Τουρκίᾳ εἶναι ἐπὶ τοῦ παρόντος τοιαύτη, ὥστε ἡ χρονοτριβὴ δύναται νὰ παρουσιάσῃ σοβαρὰς δυσχερείας, καθότι ἐὰν τὸ Κομιτάτον τῆς «Ἑνώσεως καὶ Προόδου» ἀνελάμβανε ποιάν τινα ἐπιρροήν, ἐὰν ἡ δρᾶσίς του ἐγένετο αἰσθητὴ ἅπαξ ἔτι ἐν τοῖς συμβουλίοις τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐάν, ἐμμέσως, τὰ δημιουργήματα, ἅτινα ἐτοποθέτησεν ἐν τῇ διοικήσει τῶν ἐπαρχιῶν ἐνόθευον καὶ τὴν φορὰν ταύτην τὴν ψηφοφορίαν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἀντιπροσωπείαν, εἶναι προφανέστατον ὅτι ὁ σάλος θὰ ἐπανελαμβάνετο αὖθις εἰς τοὺς στρατιωτικοὺς κύκλους, οἵτινες ἠδυνήθησαν νὰ ἐπιβάλωσι τὴν διάλυσιν τῆς ἄλλης Βουλῆς καὶ ὅτι οἱ Ἀλβανοὶ ἀφ᾽ ἑτέρου θὰ ἐξεστράτευον ἀμέσως ἐκ νέου. Ἐν τῇ παρούσῃ καταστάσει τῶν πραγμάτων, ἡ σωτηρία διὰ τὴν Τουρκίαν δὲν εὑρίσκεται εἰμὴ εἰς τὸν προσανατολισμὸν πρὸς τὴν πολιτικὴν τοῦ Κιαμὴλ πασᾶ. Ἐὰν ἡ πολιτικὴ αὕτη τῆς μετριοπαθείας, τῆς ἐπανόδου εἰς κανονικὴν συνταγματικὴν κατάστασιν δὲν ἐπιβληθῇ ἐν μικρῷ χρονικῷ διαστήματι, ἡ Αὐτοκρατορία θὰ ἐπαναπέσῃ εἰς τὸν ἐμφύλιον πόλεμον καὶ εἰς τὴν ἀναρχίαν.

Ὁ ἡμέτερος διευθυντὴς κ. Χαρίσιος Βαμβακᾶς φέρει εἰς γνῶσιν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ ταῖς Ἐπαρχίαις πελατῶν του ὅτι ἀναλαμβάνει ὡς καὶ πρότερον τὴν διεξαγωγὴν ὑποθέσεων φύσεως κληρονομικῆς, κτηματικῆς καὶ ἑταιρικῆς.

ΕΚ ΛΟΝΔΙΝΟΥ

(*Εἰδικοῦ ἀνταποκριτοῦ.*)

Οἱ Εὐρωπαῖοι διπλωμάται καὶ δημοσιογράφοι εἰς μάτην ἐκοπίασαν ἐπὶ δύο περίπου ἑβδομάδας, πρὸς ἀνακάλυψιν τοῦ ἀληθοῦς σκοποῦ τῆς προτάσεως τοῦ Οὔγγρου κόμητος Μπέρχτολδ. Εἰς ἓν μόνον συνεφώνησαν πάντες: «Ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν Ὑπουργὸς τῆς Αὐστρουγγαρίας δὲν εἶχεν ὡς σκοπὸν τῆς προτάσεώς του μ... τὸ καλὸν τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας καὶ τῶν ἐν αὐτῇ μὴ Τουρκικῶν ἐθνῶν καὶ ὅτι ἡ πρωτοβουλία του δὲν θὰ περιορισθῇ μόνον εἰς συνομιλίας, ὡς ἀφῆκε κατ᾽ ἀρχὰς νὰ διαδοθῇ. Διὰ μίαν πρότασιν πρὸς ἀκαδημαϊκὴν συνδιάλεξιν τῶν Μεγάλων Δυνάμεων ὁ Αὐτοκράτωρ Φραγκίσκος Ἰωσὴφ δὲν ἀπονέμει τὸ μέγα παράσημον τοῦ Χρυσοῦ Δέρατος. Ἔπρεπε πρὸς τοῦτο νὰ ὑπῆρχε συμφέρον τι καὶ δὴ μέγα συμφέρον ὑπὲρ τῆς Δυαδικῆς Αὐτοκρατορίας. Πολλαὶ ἐξηνέχθησαν εἰκασίαι περὶ τοῦ ὑποκρυπτομένου σκοποῦ τοῦ Αὐστρούγγρου Καγκελλαρίου, ἀλλὰ πᾶσαι ἦσαν μόνον εἰκασίαι.

Μόνον μία ῥωσσικὴ ἐφημερὶς φαίνεται ὅτι ἀπεκάλυψε τὰ ἀληθῆ αἴτια τῆς προτάσεως ἐσχάτως. Κατὰ ταύτην, ἡ Αὐστρία φοβηθεῖσα μὴ κατὰ τὴν συνέντευξιν τοῦ πρωθυπουργοῦ τῆς Γαλλίας κ. Πουαγκαρὲ μετὰ τοῦ κ. Σαζάνωφ, ἐν Πετρουπόλει συμφωνηθῇ ἡ ὑποστήριξις τῆς Γαλλίας ἐν τῷ ζητήματι τῆς ἐλευθέρας διαβάσεως τοῦ Ῥωσσικοῦ πολεμικοῦ στόλου διὰ τῶν Δαρδανελλίων, ὁπότε, ἐπιτυγχανομένου τούτου, ἡ θέσις τοῦ Αὐστριακοῦ καὶ Ἰταλικοῦ στόλου θὰ ἐκλονίζετο καὶ κατὰ συνέπειαν ἡ θέσις τῆς Αὐστρίας ἐν τῷ Αἵμῳ θὰ ὑπέφερεν ἀλλοίωσιν καταστάσεως (capitis deminutio), *προέβη εἰς τὴν πρότασιν. Ἡ εἰκασία αὕτη ἐπιρρώννυται ἐκ τῆς τὴν αὐστριακὴν πρότασιν ἐπακολουθησάσης ἐπισκέψεως τοῦ κόμητος Μπέρχτολδ εἰς Ῥωμουνίαν, ἐν ᾗ ἔτυχεν, ὡς ἄλλως τε καὶ ἀνεμένετο τοῦτο, ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς. Ἐν τῇ συνεντεύξει τοῦ Αὐστρούγγρου Καγκελλαρίου μετὰ τοῦ Βασιλέως Καρόλου καὶ τῶν Ῥωμούνων πολιτικῶν ἀνδρῶν λέγεται ὅτι ἀπεφασίσθη ἡ ὀχύρωσις τοῦ λιμένος τῆς Κωνστάντσης καὶ ἡ αὔξησις τοῦ Ῥωμουνικοῦ στόλου, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται οὗτος ν᾽ ἀντιπαραταχθῇ πρὸς τὸν Ῥωσσικόν. Εἰς ἀντάλλαγμα τῶν τοιούτων καὶ τοσούτων θυσιῶν τῆς Ῥωμουνίας, ἡ Αὐστρία λέγεται ὅτι ὑπεσχέθη εἰς αὐτὴν τὴν ἐπιστροφὴν τῆς Βεσσαραβίας, ὅταν... ἡ Ῥωσσία ἡττηθῇ. Πάντα αὐτά, ἐὰν δὲν εἶναι ἀληθῆ, εἶναι ὅμως ὁμοιαλήθη. Ἀλλ᾽ ἐρωτᾶται ἤδη: Ποῖον ἔσται τὸ ὄφελος τῆς Αὐστρουγγαρίας;*

Ἡ Δύναμις αὕτη φοβεῖται, καὶ εὐλόγως, ὅτι ἡ Ῥωσσία δὲν δύναται νὰ δράσῃ ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ ἄνευ τῆς βοηθείας τῶν μικρῶν Σλαυϊκῶν Κρατῶν, Βουλγαρίας, Σερβίας καὶ Μαυροβουνίου. Ἐν περιπτώσει δὲ νίκης, τὰ νοτιοσλαυϊκὰ ταῦτα κρατίδια θὰ διανεμηθῶσι τὴν Βόρειον Ἀλβανίαν, τὸ Νόβι Παζάρ, Κοσσυφοπέδιον καὶ τὴν βόρειον Μακεδονίαν, τοὐλάχιστον, ἂν οὐχὶ καὶ μεῖζον μέρος αὐτῆς. Τούτου γενομένου, φράσσεται διὰ παντός, διὰ τὴν Αὐστρίαν, ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν Θεσσαλονίκην καὶ τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος, τὸ pium desiderium *πολλῶν αὐστριακῶν γενεῶν. Ὁ κόμης Μπέρχτολδ, ὅστις καὶ ἐκ τῆς μακρᾶς ἄλλοτε ἐν Ῥωσσίᾳ διαμονῆς του καλῶς γνωρίζει τὰ Ῥωσσικὰ σχέδια διὰ τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰ συναφῆ ζητήματα, ἔρριψεν εἰς τὸ μέσον τὴν ἰδέαν «περὶ ἐνισχύσεως τῆς Τουρκίας ἐν τῇ Ἀποκεντρωτικῇ πολιτικῇ της». Πρῶτοι πάντων, οἵτινες ἐξεπλάγησαν ἐπὶ τῇ προτάσει, ἦσαν οἱ ἐν Σταμπούλ, οἱ ὁποῖοι πιθανὸν νὰ εἶχον ἰδέαν τινὰ περὶ παροχῆς συστήματός τινος ἀποκεντρώσεως, ἐφ᾽ ὅσον εὑρίσκοντο ἐν τῇ Ἀντιπολιτεύσει, ἀλλ᾽ οὐδέποτε ἐξεδήλωσαν τὴν ἰδέαν των ταύτην, ἀφ᾽ ὅτου ἀνῆλθον εἰς τὴν Κυβέρνησιν. «Ἀλλ᾽ ὁ κόμης Μπέρχτολδ εἶπε καὶ κάτι ἄλλο: ὅτι ἁπλῶς πρότασιν κάμνει εἰς τὰς Δυνάμεις περὶ ἁπλῆς συνομιλίας, πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Τουρκίας, καὶ οὐχὶ περὶ ἐπεμβάσεως, ἣν λέξιν ἐπιμελῶς ἀπέφυγε ν᾽ ἀναφέρῃ, καὶ ὅτι διὰ τῆς φράσεως «Ἀποκεντρωτικῆς πολιτικῆς» οὐδόλως ἐννοεῖ αὐτονομίαν, οὐδὲ αὐτοδιοίκησιν. Πῶς κατορθοῖ ὁ κόμης Μπέρχτολδ νὰ ἀποφύγῃ τὴν ἐπαφὴν τῶν ἐννοιῶν «αὐτονομίας» καὶ «ἀποκεντρώσεως» δὲν εἶναι ἔτι διευκρινισμένον· ἓν μόνον εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι οὗτος εἰλικρινῶς δὲν ἐπιθυμεῖ τὴν αὐτονομίαν τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας. Εἶναι ἀντιτιθέμενον εἰς τὰ κατακτητικὰ ἢ καὶ ἁπλῶς ἐμπορικὰ συμφέροντα τῆς Αὐστρουγγαρίας, καὶ ὅτι πραγματι συμφέρει εἰς τὴν Τουρκίαν ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ ἀποκεντρωτικοῦ συστήματος εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς ἐπαρχίας τῆς Τουρκίας, διαιρεθησομένας, ἐννοεῖται, ἐπὶ τὸ ὁμοιογενέστερον· διότι αὗται, ὡς εἶναι σήμερον αὐθαιρέτως ὡρισμέναι διοικητικῶς, μόνον ἔριδας ὑποθάλπουσι παρὰ τοῖς διαφόροις ἔθνεσιν, ἅτινα κατοικοῦσιν αὐτάς.*

Ἐκ τῆς ἐσπευσμένης, καὶ κατὰ συνέπειαν, λελανθασμένης ἐξηγήσεως τῆς λέξεως ἀποκεντρώσεως ἤρξαντο ἤδη πάλιν ὑπὸ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Σανδάσκη, οἱ παλαιοὶ αἱματηροὶ ἀγῶνες κατὰ τῶν χριστιανῶν τῶν μὴ ὑπακουόντων εἰς τὰ κελεύσματα αὐτοῦ καὶ τῆς πολιτικῆς Βουλγαρικῆς ἑταιρείας, ἣν οὗτος ὑπηρετεῖ ἐν Μακεδονίᾳ. «Διστάζει τις νὰ ἀναλογισθῇ, τηλεγραφεῖ ὁ ἐν Θεσσαλονίκῃ ἀνταποκριτὴς τῶν «Τάϊμς» τὰς ἀτελευτήτους σκηνάς, αἵτινες θὰ ἐπηκολούθουν τὴν διανομὴν τῶν θέσεων τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν διαφόρων ἐθνοτήτων. Ἂς μὴ φαντασθῇ τις ὅτι ὁ Ἕλλην θὰ συζήσῃ μετὰ τοῦ Βουλγάρου καὶ ὁ Βούλγαρος μετὰ τοῦ Σέρβου. Εἶναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἡνωμένοι νῦν, ὡς ἄλλα ἔθνη ὑπῆρξαν πρὸ αὐτῶν, ἐν τῷ μίσει των πρὸς κοινὸν ἐχθρόν, ἀλλ᾽ ἡ ἀρχαία πικρία ἐξακολουθεῖ. Δὲν εἶναι ἴσως ἀληθὴς ὁ φήμη ἴσως ὅτι ἡ δημοσίευσις τῆς προτάσεως τοῦ Κόμητος Μπέρχτολδ εἶχεν ὡς παρακολούθημα τὴν ἐπιθετικὴν στάσιν τινῶν Βουλγαρικῶν συμμοριῶν κατὰ τῶν Ἑλλήνων, παρὰ τὴν συμφωνίαν, ἥτις λέγεται ὅτι ἐγένετο μεταξὺ τῶν δύο φυλῶν.»

Λονδῖνον, τῇ 18 Αὐγούστου 1912.

Ι. Π. ΧΡΥΣΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΚ ΒΙΕΝΝΗΣ

(*Τακτικοῦ ἀνταποκριτοῦ*)

Ὁ φιλοπόλεμος θόρυβος τὸν ὁποῖον ἐπέτειναν ἐπ᾽ ἐσχάτων μέχρι ψυχώσεως οἱ Σλαῦοι πατριῶται τῆς Σόφιας, τοῦ Βελιγραδίου καὶ τῆς Κεττίγνης, ἐνῷ αἱ ἐπίσημοι κυβερνήσεις καὶ τῶν τριῶν σλαυϊκῶν κρατῶν δὲν παύουσι παρέχουσαι πρὸς τὰς Μεγ. Δυνάμεις φιλειρηνικὰς διαβεβαιώσεις, ἐξηγεῖται ἐνταῦθα καὶ τῇ λοιπῇ Εὐρώπῃ ὡς προσπάθεια ἀποβλέπουσα εἰς τὸ νὰ θέσῃ πρὸ τῶν Δυνάμεων ἐν τῇ ἐπικειμένῃ συσκέψει αὐτῶν μετὰ τοῦ κόμητος Μπέρχτολδ σαφῶς καὶ καθαρῶς τὰς ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἀξιώσεις τῶν Σλαύων. Αὐτὴ εἶνε ἡ σημασία ὅλων αὐτῶν τῶν διαδηλώσεων καὶ συλλαλητηρίων τὰ ὁποῖα ἀπό τινων ἡμερῶν ἐξακολουθοῦσιν ἐν Σόφιᾳ καὶ Βελιγραδίῳ διαπρυσίως ἀπαιτοῦντα τὸν πόλεμον δῆθεν κατὰ τῆς Τουρκίας διὰ τὰς βιαιοπραγίας κατὰ τῶν Σλάβων κατοίκων τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ Κοσσυφοπεδίου. Ἐν ἄλλοις λόγοις τὰ σλαυϊκὰ κράτη εὗρον μὲν ὡς ἀφορμὰς τοῦ ἐρεθισμοῦ των τὸν κακουργήσαντα φανατισμὸν τοῦ τουρκικοῦ ὄχλου ἐν Κοτσάνοις καὶ ἴσως καὶ ἀλλαχοῦ, ἀλλὰ λησμονοῦσιν ἐντελῶς τὰς πρώτας ἀφορμάς, τὴν κυρίαν αἰτίαν, ἥτις ἐξήγειρε τὸν φανατισμὸν τοῦ τουρκικοῦ ὄχλου, τουτέστι τὴν ἔκρηξιν τῶν βομβῶν, τὰς ὁποίας Βούλγαροι ἐπαναστάται τοποθετοῦσιν ἐν Μακεδονίᾳ πρὸς ἐπιδίωξιν τοῦ σκοποῦ, τὸν ὁποῖον βλέπομεν ἤδη ἐναργέστατα ἐκδηλούμενον διὰ τῶν συλλαλητηρίων τῆς Σόφιας καὶ τοῦ Βελιγραδίου. Καὶ ὁ σκοπὸς αὐτὸς δὲν εἶνε ἄλλος ἢ ἐπέμβασις τῶν Δυνάμεων πρὸς εἰσαγωγὴν αὐτονομίας—ὄχι πλέον ἐν Ἀλβανίᾳ—ἀλλὰ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ, καὶ διορισμὸν Σλαύου Γενικοῦ Διοικητοῦ αὐτῆς! Τὰ πράγματα φαίνονται πλέον καθαρά. Οἱ Βούλγαροι νομίζουσιν ὅτι καταλληλοτέρα εὐκαιρία πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ παλαιοῦ αὐτῶν σχεδίου δὲν θὰ παρουσιασθῇ ἄλλη ἀπὸ τὴν τῆς συσκέψεως τῶν Μεγ. Δυνάμεων τῆς προκληθείσης ὑπὸ τοῦ κόμητος Μπέρχτολδ. Ἰδοὺ διατί ὁ τόσος θόρυβος, ἰδοὺ διατί τὰ συλλαλητήρια καὶ αἱ ἀπειλαὶ καὶ αἱ φιλοπόλεμοι ἀποφάσεις τῶν διαφόρων πατριωτικῶν σωματείων τῆς Βουλγαρίας καὶ τῆς Σερβίας.

Ἐνῷ δὲ τὰ σλαυϊκὰ κράτη τοῦ Αἵμου περὶ τῆς ὑποθέσεώς των οὕτω πως ἀγωνίζονται—ἡ Βουλγαρία μάλιστα ὠνειροπόλησε νὰ κληθῇ πρὸς συμμετοχὴν καὶ ἐν τῇ συσκέψει τῶν Δυνάμεων!—οἱ Αὐστριακοὶ καὶ οἱ Γερμανοὶ συζητοῦσιν ἂν δὲν πρέπῃ ἐνεργότερον νὰ προβῶσι πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ συμφερόντων αὐτῶν. Διὸ ἀπειλητικὰ ἄρθρα τῆς «Ῥάϊχσποστ» ἀποδοθέντα εἰς τοὺς περὶ τὸν Διάδοχον τῆς Αὐστρίας ἐξήγειραν τὴν προσοχὴν τῶν πολιτικῶν καὶ διπλωματικῶν κύκλων καὶ ἐπροκάλεσαν ἀνησυχίαν παρὰ τοῖς ἐνδιαφερομένοις. Ἀπέναντι τούτων αἱ γερμανικαὶ ἐφημερίδες, ὡς γράφει σήμερον ὁ ἐν Βερολίνῳ ἀνταποκριτὴς τῆς «Ῥάϊχσποστ» ἐξετάζουσι τὴν πολιτικὴν τῆς σημερινῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως καὶ διαβλέπουσιν ἐν αὐτῇ τὴν παλαιὰν τακτικὴν τοῦ διεγείρειν τὴν δυσπιστίαν μεταξὺ τῶν Δυνάμεων ὅπως ματαιώσωσιν αὗται ἐν τῷ ἀνταγωνισμῷ των πᾶσαν πρὸς ἐξυγίανσιν τοῦ διοικητικοῦ ὀργανισμοῦ τῆς Τουρκίας προσπάθειαν. Ὅσον δ᾽ ἀφορᾷ τὴν στάσιν τῆς Αὐστρίας μετὰ τὴν πρότασιν τοῦ κόμητος Μπέρχτολδ ἐξέγουσα προσωπικότης τοῦ Βερολίνου ἀπεφάνθη ὅτι ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας ταυτίζεται τελείως πρὸς τὴν τῆς Αὐστρίας. Ἀλλ᾽ οἱ ἐν Βερολίνῳ, λέγει, δὲν γνωρίζουσι σαφῶς ποῖον συμφέρον ἔχει ἡ Αὐστρία ἐν τῇ εἰρήνῃ τοῦ Αἵμου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔχει θέσει ἀσφαλῶς τὸν πόδα, καὶ τῆς ὁποίας ἡ πολιτικὴ τῆς ἐμπορικῆς ἐπεκτάσεως πρωτίστως διευθύνεται ἐπὶ τῶν βαλκανικῶν χωρῶν τῶν ὁποίων ἑκατομμύρια συγγενῶν εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν Τουρκίαν. Ἐὰν διὰ τὴν Αὐστρίαν προκειμένου περὶ τοῦ Αἵμου ἰσχύῃ τὸ «Jam proximus ardet Uclegon» δὲν ὑπάρχει κατὰ καταλληλοτέρα περίστασις ὅπως προβῇ ε... θὰ προσ... κὴν Μονα... μφ εἶνε ... τοῦ Βιργιλίο... νη, καὶ νὰ ἐπιδο... Βερολίνῳ οἱ ὁποῖοι κατα... τῆς Τριπλῆς Συμμαχίας ... ὅτι διὰ τὴν Αὐστρίαν μόνο... ἐγγὺς Ἀνατολῆς εἶνε ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἤθελον ἐγερθῇ τὰ σοβαρώτατα τῶν ζητημάτων μεταξὺ τῶν συμμάχων. Πλὴν τούτου εἶνε ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ἡ ἐμπορικὴ πολιτικὴ τῆς Γερμανίας ἔχει πάντοτε πρὸ ὀφθαλμῶν ἐν τῷ Ἀνατολικῷ ζητήματι εἰδικῶς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ προοδεύσωμεν ἐν αὐτῷ —λέγει ἡ προσωπικότης τοῦ Βερολίνου— ἀπαιτοῦμεν ἐκεῖνο ὅπερ ἀπαιτεῖ καὶ ἡ Αὐστρία, τουτέστι πλήρη ἐξυγίανσιν τῆς καταστάσεως τῆς Τουρκίας καὶ ἰδίως τῶν ἐπαρχιῶν, διότι μόνον μία τοιαύτη ἐξυγίανσις παρέχει τὴν ἀπαιτουμένην ἀσφάλειαν πρὸς εὐδοκίμησιν τῶν γερμανικῶν κεφαλαίων ἐν Τουρκίᾳ. Διὰ τοῦτο ἡ πρότασις τοῦ κόμητος Μπέρχτολδ ἔτυχε πλήρους ἐπιδοκιμασίας ἐν Βερολίνῳ καὶ ἐνεκρίθη ὅπως αὕτη ὑποστηριχθῇ δεόντως ἐν Κων)πόλει. Δύναταί τις νὰ εἶνε βέβαιος ὅτι τοῦτο δὲν θ᾽ ἀποφασισθῇ νῦν τὸ πρῶτον ἐν Μπουχλάου κατὰ τὴν ἐπικειμένην συνάντησιν τοῦ Μπέρχτολδ μετὰ τοῦ Χόλλβεχ. Ἐὰν δ᾽ ἐματαιοῦτο, εὐνόητον θὰ εἶνε ὅτι ἡ Αὐστριακὴ διπλωματία δικαιοῦται νὰ ἐργασθῇ ἐλευθέρως πλέον καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς γερμανικῆς. Ἡ δὲ Γερμανία θὰ φροντίσῃ βεβαίως ἵνα μὴ ἡ σύμμαχος αὐτῆς εὑρεθῇ μόνη ἀπέναντι μιᾶς ἄλλης συμμαχίας τῶν Δυνάμεων».

Τὸ ἐκ τοῦ ἀνωτέρω ἄρθρου συμπέρασμα προφανές· τὸ περὶ τὸν Διάδοχον τῆς Αὐστρίας στρατιωτικὸν κόμμα ἀξιοῖ ἐν ᾗ περιπτώσει ἡ πρότασις τοῦ κόμητος Μπέρχτολδ μένῃ ἄνευ πρακτικοῦ ἀποτελέσματος καὶ ἡ ἐξυγίανσις τῶν ἐσωτερικῶν τῆς Τουρκίας δὲν ἐπέλθῃ ὡς τὰ συμφέροντα τῆς Γερμανίας καὶ Αὐστρίας ἀπαιτοῦσιν, ἀξιοῖ ἵνα ἡ Αὐστρία καὶ παρὰ τὴν θέλησιν τῆς Γερμανίας, προβῇ ἐνεργότερον ἐν Τουρκίᾳ, ἡ δὲ Γερμανικὴ θὰ φροντίσῃ ὅπως μὴ ἡ Αὐστρία ἐν ταῖς ἐνεργείαις της εὑρεθῇ ἀπομεμονωμένη. Αὐτὸ εἶνε τὸ σαφὲς συμπέρασμα εἰς ὃ καταλήγει ὁ γνωματεύων, ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐπιφυλάξεως, καὶ χωρὶς νὰ λάβῃ ἀπολύτως ὑπ᾽ ὄψει τί κατεργάζεται ὄπισθεν τῶν σλαυϊκῶν κρατῶν τοῦ Αἵμου ἡ Ῥωσσία, ἡ μεγάλη αὐτὴ ἀντίπαλος τῶν ἐν τῇ ἐγγὺς Ἀνατολῇ αὐστρογερμανικῶν σχεδίων.

Ἀλλ᾽ εἶνε περίεργον ὅτι οἱ Γερμανοὶ ἀποδίδουσιν εἰς τὸ διάβημα τοῦ κόμητος Μπέρχτολδ ἀκριβῶς τὴν προσπάθειαν οὐχὶ ὅπως πραγματοποιήσῃ τὰς φιλοδοξίας τῶν Ἀλβανῶν, τοὺς ὁποίους ζητεῖ νὰ μεταβάλῃ εἰς ὑποχείρια ὄργανά της, ἀλλὰ νὰ ἱκανοποιήσῃ δῆθεν καὶ τοὺς Σλαύους, ὡς ἰσχυρίζεται σήμερον «ἡ Ἐφημερὶς τῆς Κολωνίας» ἐκφέρουσα, ὡς ἀνταπόκρισιν δῆθεν ἐκ Κων)πόλεως, τὴν γνώμην, ὅτι τὸ διάβημα τοῦ Μπέρχτολδ σκοπεῖ νὰ ἐνισχύσῃ τὸν βασιλέα Φερδινάνδον ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς εἰρήνης προσπαθείαις του, ὅπως μὴ ἐνδώσῃ εἰς τὰς φιλοπολέμους ἀπαιτήσεις τοῦ λαοῦ του, ἀλλ᾽ ἱκανοποιήσῃ αὐτὸν διὰ τῆς εἰρηνικῆς ὁδοῦ ἣν διεχάραξεν ἡ πρότασις τοῦ Μπέρχτολδ.

Τὰ πάντα ἄρα θὰ καταλήξωσιν εἰς ἐκεῖνο, ὅπερ, ὡς ἐν ἀρχῇ γράφομεν, σκοποῦσι τὰ σλαυϊκὰ συλλαλητήρια τῆς Σόφιας καὶ τοῦ Βελιγραδίου, τὰ ὁποῖα ἐνίσχυσε τὸ ἐν Πετρουπόλει τελεσθὲν μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν θυμάτων τοῦ Ἰστὶπ, Κοτσάνων καὶ τῆς Σενίτσας, εἰς τὸ ὁποῖον παρευρέθησαν αἱ ῥωσσικαὶ ἀρχαὶ καὶ Ῥῶσσοι ἀξιωματικοί. Θὰ εἶνε λοιπὸν θρίαμβος τῶν Σλαύων τέλειος, ἐὰν ἡ πρότασις τοῦ κόμητος Μπέρχτολδ ἐνισχυομένου καὶ ὑπὸ τῆς Γερμανίας ἐξυπηρετήσῃ τόσον θαυμασίως τὰ σχέδια τῶν θορυβούντων πανσλαυιστῶν!

Βιέννη, 21 Αὐγούστου 1912.

Δ. ΚΑΡ.

ΕΚ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

(*Τακτικοῦ ἀνταποκριτοῦ*)

Ἀποχωρήσαντες ἐκ Σκοπίων οἱ Ἀλβανοὶ ἐπαναστάται συνεκεντρώθησαν εἰς τὰς πόλεις Ἰπὲκ καὶ Διάκοβαν σκοποῦντες ν᾽ ἀναμείνωσιν ἐκεῖ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δοθείσης αὐτοῖς ὑποσχέσεως περὶ διανομῆς ὅπλων, καθ᾽ ὅσον βεβαιοῦται, ὡς λέγεται, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὅπως πείσῃ αὐτοὺς νὰ ἀπέλθωσι τῆς πόλεως τῶν Σκοπίων, ὑπεσχέθη αὐτοῖς, πλὴν τῆς ἱδρύσεως ὁπλαποθηκῶν ἐν τοῖς κέντροις, καὶ τὴν ἀπ᾽ εὐθείας διανομὴν ὅπλων, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει ταύτῃ ἀπεχώρησαν οὗτοι ἐκ Σκοπίων.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἐν Ἰπὲκ Ἀλβανοὶ λέγεται ὅτι διήρπασαν ἐκ τῆς ὁπλαποθήκης τῆς πόλεως ἐκείνης μερικὰ ὅπλα. Πλὴν τούτου ἐπετέθησαν τὴν ἑσπέραν τῆς 10ης τρέχοντος εἰς τὰ γραφεῖα τῆς πρὸς κατασκευὴν ὁδῶν ἐν τῷ Βιλαετίῳ Κοσσυφοπεδίου ἑταιρίας καί, ἀπειλήσαντες τοὺς ἐν αὐτοῖς εὑρισκομένους μηχανικοὺς ἀπεκόμισαν πάντα τὰ ἐργαλεῖα

καὶ τὸ χρηματοκιβώτιον αὐτῶν. Ἐπυρπόλησαν δὲ πρὸς τούτοις καὶ τὸ περικαλλὲς καὶ νεόδμητον Λύκειον τῆς πόλεως.

Ἐν τῷ καζᾷ Πρεσόβου ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ἡ ἀναρχία. Οἱ Ἀλβανοὶ τοῦ χωρίου Μπογιαννόφτσα διήρπασαν τὴν ὁπλαποθήκην καὶ διαρρήξαντες τὰς φυλακὰς ἠλευθέρωσαν τοὺς ἐν αὐταῖς κρατουμένους καὶ κατέλυσαν τὰς Ἀρχάς. Ὁ καϊμακάμης Πρεσόβου, φοβούμενος ὅτι τοῦτ' αὐτὸ θέλει ἐξ ἅπαντος συμβῇ καὶ ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτοῦ, ἀπεφάσισε νὰ μεταβῇ εἰς Σκόπια, ὅπως ζητήσῃ ὁδηγίας.

Οὕτως ἡ γενικὴ ἐν τῷ Βιλαετίῳ Κοσσυφοπεδίου κατάστασις ἐξακολουθεῖ οὖσα ἀνώμαλος καὶ καθ' ἑκάστην ἀναγγέλλονται ἐνταῦθα διάφορα κρούσματα τῆς ἐν αὐτῷ ἐπικρατούσης ἀκαταστασίας.

Τὸ ἑσπέρας τῆς 10ης τρέχοντος ἀφίκετο εἰς Μοναστήριον ὁ ἀποστατήσας ἀξιωματικὸς Ταγιὰρ Βέης μετὰ τεσσάρων ἄλλων ἀξιωματικῶν καὶ τριάκοντα στρατιωτῶν ἐκ τῶν λιποτακτησάντων μετ' αὐτοῦ ἐκ τῆς Φρουρᾶς Μοναστηρίου. Εἰς τὴν πόλιν εἰσῆλθον νύκτωρ καὶ κατηυθύνθησαν κατ' εὐθεῖαν εἰς τοὺς στρατῶνας. Ἐπειδὴ τὸ 1ον Τάγμα τοῦ 49ου Συντάγματος, εἰς ὃ πάντες οὗτοι ἀνήκουσι, μετεστάθμευσεν ἐκ Μοναστηρίου καὶ εὑρίσκεται ἤδη ἀλλαχοῦ, θεωρεῖται βέβαιον ὅτι λίαν προσεχῶς θὰ μεταβῶσι καὶ οὗτοι εἰς τὸ Τάγμα αὐτῶν. Ἐκ τῶν λιποτακτησάντων ἐκ Μοναστηρίου δὲν προσῆλθεν εἰσέτι ὁ Ταχσὶν Βέης, ὅστις, ὡς λέγεται, εὑρίσκεται ἐν Κολωνίᾳ, ἔνθα ἀναμένει ἐπιστολὴν τοῦ Ταγιὰρ Βέη, ὅπως προσέλθῃ καὶ αὐτὸς εἰς Μοναστήριον.

Ἡ ὑπὸ τὸν Βούλγαρον Βοεβόδαν Πέτρε Τσαοῦλεφ ἐν τῷ Καζᾷ Ἀχρίδος δρῶσα συμμορία εἰσελθοῦσα τῇ 9ῃ τρέχοντος εἰς τὸ χωρίον Βέλπε, ὅπερ τυγχάνει τσιφλίκιον Μπέη τινὸς ἐξ Ἀχρίδος, ἀνετίναξε διὰ βομβῶν τὸν πύργον τοῦ ἰδιοκτήτου. Ἐκ τῆς ἐκρήξεως τῶν βομβῶν ἐφονεύθησαν, κατὰ πληροφορίας ἀσφαλεῖς, πέντε Μουσουλμάνοι ἐκ Πεσοτσάνης, δεκατισταί, καὶ δύο Βούλγαροι εὑρισκόμενοι ἐντὸς τοῦ πύργου, ἐτραυματίσθησαν δὲ συγχρόνως καὶ ἀρκετοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ἐν τῷ πύργῳ ἐπίσης εὑρισκομένων.

Ἡ ὑπὸ τὸν Πέτρε Τσαοῦλεφ συμμορία αὕτη ὡς καὶ διάφοροι ἄλλαι τοιαῦται βουλγαρικαί, αἵτινες λυμαίνονται τὸ διαμέρισμα Ἀχρίδος, τρομοκρατοῦσιν ἅπασαν τὴν περιφέρειαν τῆς πόλεως ταύτης, οὐδενὸς ἐπιτοπίως λαμβανομένου μέτρου πρὸς καταδίωξιν αὐτῶν καὶ προστασίαν τῶν εἰς τὴν τελείαν τῶν αἱμοχαρῶν τούτων συμμοριῶν διάκρισιν ἐκτεθειμένων οὕτω κατοίκων αὐτῆς.

Ἐν τῇ περιφερείᾳ Μοναστηρίου κατὰ τὸ διαρρεῦσαν πρῶτον δεκαήμερον τοῦ ἱσταμένου μηνὸς οἱ ἑξῆς φόνοι ἔλαβον χώραν:

1ον. Μεταξὺ Φλωρίνης καὶ Λαγένης ἐφονεύθη ὑπὸ ἀγνώστων τῇ 6ῃ τρέχοντος ὁ ἐκ Νεβολιάνης Βούλγαρος Δημήτριος Ἰάνε.

2ον. Αὐθημερὸν ἐντὸς τῆς πόλεως Φλωρίνης Μωαμεθανός τις ἐφόνευσεν ἑτέρους δύο ὁμοθρήσκους αὐτοῦ, πατέρα καὶ υἱόν, δι' ἰδιωτικούς, ὡς λέγεται, λόγους.

3ον. Τὴν αὐτὴν ἐπίσης ἡμέραν ληστρικὴ συμμορία πολυμελὴς ἠχμαλώτισε τὸν ἐκ Νεράτης Βούλγαρον Κῶτε Ὄμπαση, ὅστις ὅμως κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ.

4ον. Παρὰ τὸ χωρίον Μπαιζὸρ τῶν Κορεστίων ἐφονεύθη χωρικός τις ἐκ τοῦ χωρίου τούτου, παρὰ τοῦ ὁποίου οἱ διαπράξαντες τὸν φόνον ἀφῄρεσαν 100 λίρας, τὰς ὁποίας ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ τὸ θῦμα. Τὰ ὡς ἀνωτέρω δύο ταῦτα ἐγκλήματα λέγεται μετ' ἐπιτάσεως ὅτι διέπραξεν ἡ ὑπὸ τὸν ἐκ Μπελκαμένης Κόλιαν ληστρικὴ συμμορία.

5ον. Ἐν τῇ παρὰ τὴν πόλιν τοῦ Μοναστηρίου κειμένῃ κώμῃ Νιζοπόλει, ἔνθα οἱ φυγοδικοῦντες Τουρκαλβανοί, οἱ εἰς διαφόρους ἐνεχόμενοι φόνους, ἐθρασύνθησαν ἔτι μᾶλλον ἕνεκα τῆς τῶν Ἀρχῶν ἀδρανείας περὶ τὴν καταδίωξιν αὐτῶν, ἔλαβε χώραν συμπλοκὴ τῇ 8ῃ ἱσταμένου μεταξὺ τῶν ἐκεῖ ἀντιμαχομένων μερίδων, ἐτραυματίσθησαν δὲ κατ' αὐτὴν οἱ ἐκ τῶν ὀπαδῶν τοῦ Κομιτάτου τῆς Ἑνώσεως καὶ Προόδου Νασοὺφ Χασὰν καὶ Κιαζήμ.

6ον Τῇ 9ῃ τρέχοντος ἐτραυματίσθη ἐν μέσῃ Φλωρίνῃ εἷς Βούλγαρος ἐκ Νεβοκάζης διὰ δικάνου ὅπλου ὑπὸ Μουσουλμάνου τινός.

7ον Ὁ ἐκ Μπανίτσης ἀρχηγὸς βουλγαρικῆς συμμορίας Σταῦρος βοηθούμενος καὶ ὑπὸ τῆς συμμορίας Διόντε συνεπλάκη, ὡς λέγεται μετ' ἐπιτάσεως, μετὰ τῆς συμμορίας τοῦ ἐπίσης ἐκ Μπανίτσης Ἀρχηγοῦ Ἠλία.

Κατὰ τὴν συμπλοκὴν ταύτην ἐτραυματίσθησαν δύο ὀπαδοὶ τοῦ Ἠλία καὶ εἷς ἐκ τῶν τοῦ Διόντε.

8ον Τῇ 9ῃ τρέχοντος ἐπίσης ἐντὸς τῆς πόλεως Κορυτσᾶς ὁ ἐκ τῶν φανατικωτέρων ὀπαδῶν τοῦ Κομιτάτου τῆς Ἑνώσεως καὶ Προόδου Ταγματάρχης Ρετζὲπ Πάλας. Οὗτος καταχρώμενος τῆς ἐξουσίας αὐτοῦ διαφοροτρόπως εἶχε καταπιέσει τὸν πληθυσμὸν τῆς περιφερείας Κορυτσᾶς παρὰ τῷ ὁποίῳ καὶ κατέστη εἰς τὸ ἄκρον μισητὸς ἕνεκα τούτου. Οἱ δράσται τοῦ φόνου τούτου, ἐπωφελούμενοι τοῦ σκότους τῆς νυκτός, διέφυγον καὶ παραμένουσιν εἰσέτι ἄγνωστοι. Ὁ Ρετζὲπ ἀμυνόμενος καὶ πυροβολῶν κατὰ τῶν ἐπιτεθέντων κατ' αὐτοῦ φονέων ἐφόνευσεν ὀπωροπώλην τινὰ ὁμογενῆ παρατυχόντα ἐκεῖ. Τὸ πτῶμα τοῦ φονευθέντος τούτου ἀξιωματικοῦ μετεφέρθη ἐκ Κορυτσᾶς εἰς Μοναστήριον πρὸς ἐνταφιασμόν.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 20 Αὐγούστου 1912.

ΚΑΣΣΑΝΔΡΟΣ

Ο ΝΕΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου καὶ τέλος)

Πρῶτον, τὸ ἐκ τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Κράτους διὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν προκαταρκτικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ Νομοῦ διατιθέμενον χρηματικὸν ποσὸν δὲν διανέμεται εἰς τὰς διαφόρους ἐθνότητας, ἵνα χρησιμεύσῃ καὶ διὰ τὰς κοινοτικὰς σχολάς, ἀλλὰ προστιθέμενον εἰς τὸν εἰδικὸν προϋπολογισμὸν τῆς Νομαρχίας διατίθεται ὑπὲρ τῶν εἰς τὰς ἕδρας τοῦ δήμου προκαταρκτικῶν (δημοτικῶν) σχολῶν, ὑπὲρ τῶν εἰδικῶς δι' αὐτὰς ἱδρυομένων διδασκαλείων καὶ ὑπὲρ τῶν ἐν ταῖς ἕδραις τῶν Ὑποδιοικήσεων ἀστικῶν σχολῶν, αἱ ὁποῖαι ὅλαι εἶνε κυβερνητικαί. Διὰ νὰ μὴ μείνῃ δὲ τυχὸν ἀμφιβολία τις περὶ τῶν κοινοτικῶν σχολῶν, ὡς δικαιουμένων εἰς τὴν ζήτησιν μερίδος ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου, ἐκεῖ τοὐλάχιστον, ὅπου αὗται ὡς ἐκ τοῦ ἀμιγοῦς πληθυσμοῦ εἶνε μόναι καὶ ἐπέχουσι θέσιν κυβερνητικῶν σχολῶν, κατατάσσονται γενικῶς εἰς τὰς ὑπὸ ἰδιωτῶν ἱδρυομένας ἰδιωτικὰς σχολάς.

Δεύτερον, ἡ τοπικὴ διοίκησις μεριμνῶσα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς ὑποχρεωτικῆς προκαταρκτικῆς ἐκπαιδεύσεως λαμβάνει τὸ γενικὸν δικαίωμα τῆς ἱδρύσεως νέων καὶ τῆς διαρρυθμίσεως τῶν ὑπαρχουσῶν σχολῶν, ἄνευ μηδεμιᾶς ἐθνικῆς ἢ θρησκευτικῆς διακρίσεως, ὑπεισερχομένη οὕτως εἰς τὸ ἀναφαίρετον καὶ φυσικὸν δικαίωμα ἑκάστης χριστιανικῆς ἐθνότητος, νὰ φροντίζῃ μόνη της διὰ τὴν ἐκπαίδευσίν της. Εἰς τὸν περὶ διοικήσεως τῶν Νομῶν νόμον δὲν γίνεται τόσον εὐρὺς περὶ τούτου λόγος, διότι ἀφέθη, ἵνα προστεθῇ τὸ σχετικὸν μέρος εἰς τὸν περὶ δημοτικῆς διοικήσεως ζητηθέντα νέον νόμον. Ὅλοι ὅμως οἱ διοικητικοὶ ὑπάλληλοι ἀπὸ τοῦ Μουδίρου μέχρι τοῦ Νομάρχου λαμβάνουν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως ταύτης.

* *

Κατόπιν τῆς μακρᾶς ταύτης μελέτης ἐπὶ τοῦ νέου διοικητικοῦ συστήματος τοῦ ἐπιχειρηθέντος ὑπὸ τῆς Κομιτατικῆς Κυβερνήσεως συνοψίζομεν ὡς ἑξῆς τὰς ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις μας.

Ὁ νέος διοικητικὸς νόμος ἐμφαίνει νέαν καὶ εὐρυτάτην προσπάθειαν πρὸς **ὀθωμανοποίησιν**—κατὰ τὴν **τουρκομουσουλμανικὴν** ἀντίληψιν τοῦ Νεοτουρκικοῦ Κομιτάτου—τῶν διαφόρων ἐν τῷ Κράτει ἐθνοτήτων, καὶ ἰδίᾳ τῶν χριστιανικῶν, διὰ τῆς καταργήσεως καὶ τῆς ἐλαχίστης ἐκ τῶν εἰς αὐτὰς παραχωρηθεισῶν ἐγγυήσεων ὑπὸ τῶν ἀπὸ τοῦ Τανζιματίου καὶ ἐφεξῆς μεταρρυθμίσεων, αἵτινες εἰσάγουσιν εἰς τὰ Διοικητικὰ Συμβούλια τοὺς Πνευματικοὺς Ἀρχηγοὺς καὶ αἱρετὰ μέλη χριστιανικὰ ἰσάριθμα πρὸς τὰ μουσουλμανικά, διὰ τῆς καταρτίσεως κοινῆς δημογεροντίας εἰς τὰ μικτὰ χωρία, διὰ συγχύσεως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Κράτους ὅσον ἀφορᾷ τὰ δημόσια καὶ τὰ κοινοτικὰ σχολεῖα καὶ διὰ τῆς ὑπαγωγῆς τῆς ἐξαρτήσεως τῶν κοινοτικῶν συμβουλίων ἀπὸ τῆς Διοικήσεως.

Ἀπέναντι δὲ τῶν τάσεων τούτων πρόκειται πρὸς ἀντίταξιν τὰ ἑξῆς σοβαρὰ καὶ ἀδιαφιλονείκητα ἐπιχειρήματα καὶ αἰτήματα:

Οἱ Πνευματικοὶ Ἀρχηγοὶ καὶ τὰ χριστιανικὰ αἱρετὰ μέλη τῶν διαφόρων Συμβουλίων ὀφείλουν νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ παρεδρεύωσιν ἐν αὐτοῖς, διότι ἡ παρεδρεία των αὕτη εἶναι ἁπλούστατα ἐγγύησις διεθνοῦς κύρους περὶ ἀμεροληψίας ἀπέναντι τῶν χριστιανῶν ἐκ μέρους τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας, ἥτις μένει μουσουλμανική. Ἡ ἐν λόγῳ ἐγγύησις, καὶ μετὰ τὸ Σύνταγμα, οὐδεὶς ὑπάρχει λόγος, ὅπως καταργηθῇ, διότι ἀρχηγὸς τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας εἶναι πάλιν ὁ Χαλίφης, δὲν δύναται δὲ ν' ἀναπληρώσῃ τὴν ἐγγύησιν ταύτην ἡ Βουλή, ἥτις ἀποτελεῖται ἐκ καταπληκτικῆς μουσουλμανικῆς πλειοψηφίας.

Ἡ κοινὴ δημογεροντία δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, διότι ἡ ἀντίληψις τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ ἐν γένει βίου, καὶ ἰδίᾳ τῶν χωρικῶν, ὡς καὶ τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτῶν εἶναι ἐκ διαμέτρου διάφορα μεταξὺ μουσουλμάνων καὶ χριστιανῶν, ἕνεκα τῶν διαφόρων αὐτῶν θρησκευτικῶν καὶ κοινωνικῶν πεποιθήσεων καὶ παραδόσεων. Εἶναι φαντασιοπληξία νὰ νομίσῃ τις ὅτι εἶναι δυνατὸν ποτε νὰ γίνῃ ἀνεκτή, εἴτε εἰς τοὺς χριστιανούς, εἴτε εἰς τοὺς μουσουλμάνους, ἡ ὕπαρξις κοινῆς δημογεροντίας, ἥτις κατ' ἀνάγκην ἐν τῷ στενῷ περιβάλλοντι θὰ εἰσέρχηται καὶ μέχρις αὐτῆς τῆς οἰκογενείας. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ γίνῃ, εἶναι ὅτι διατηρουμένης εἰσέτι τῆς κυριαρχικῆς παραδόσεως τῶν μουσουλμάνων καὶ βοηθούσης τῆς ἐκτελεστικῆς ἀρχῆς θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τοὺς χρόνους, καθ' οὓς οἱ χριστιανοὶ ὑπέκειντο εἰς τὰς αὐθαιρέτους διαθέσεις παντὸς μουσουλμάνου.

Τὸ προνομιακὸν καθεστὼς ἀντίκειται εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην σύγχυσιν τῆς δικαιοδοσίας τῆς Κυβερνήσεως ἀπέναντι τῶν δημοσίων καὶ τῶν κοινοτικῶν σχολείων καὶ εἰς τὴν ἄλλην αὐτῆς ἐπέμβασιν εἰς τὰ ἐν γένει κοινοτικὰ τῶν χριστιανικῶν ἐθνοτήτων πράγματα.

Ἀντὶ τούτων ὅλων τῶν περὶ διοικήσεως τοῦ Κράτους ἀποπειρῶν, πρέπει νὰ διατηρηθῇ ἡ ὑπὸ τῶν μεταρρυθμίσεων τεθεῖσα ἐγγύησις εἰς τὰ Διοικητικὰ καὶ ὅλα τὰ λοιπὰ Συμβούλια, ἐπὶ πλέον δὲ νὰ ἱδρυθῇ καὶ ἓν Γενικὸν Συμβούλιον ἐξ ἡμισείας ἐκ χριστιανῶν καὶ μουσουλμάνων, τὸ ὁποῖον ν' ἀσκῇ πειθαρχικὴν ἐπὶ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἐξουσίαν, εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀμεροληψίαν αὐτῶν μεταξὺ μουσουλμάνων καὶ χριστιανῶν, κατ' ἀναλογίαν ἄλλως πρὸς τὰς προβλέψεις τοῦ Χάττι Χουμαγιοὺν τοῦ 1856 καὶ τοῦ Ὑπομνήματος τῆς Ὑψ. Πύλης τοῦ 1867. Πρέπει ἐπίσης νὰ διατηρηθῇ τὸ καθεστὼς τῆς κατὰ κοινότητας συστάσεως δημογεροντιῶν καὶ ἐν γένει τὸ σημερινὸν τῶν κοινοτήτων καθεστώς. Πρέπει προσέτι νὰ ἀποφεύγῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν χορηγίαν χρημάτων ἀπ' εὐθείας εἰς σχολεῖα διδάσκοντα εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, προβαίνουσα εἰς αὐτὴν μόνον διὰ τῶν Πνευματικῶν Ἀρχηγῶν τῶν Κοινοτήτων.

ΤΟ ΕΠΙ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΠΑΡΑΝΟΜΙΩΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΝ ΤΑΚΡΙΡΙΟΝ

ΑΙ ΚΑΤΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΝΟΜΙΑΙ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

ΣΑΝΤΖΑΚΙΟΝ ΚΟΡΥΤΣΑΣ

Κατάρτισις Ἐφορευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἐν Καστορίᾳ, παρὰ τὰς διατάξεις τοῦ 3ου ἄρθρου τοῦ περὶ δημαρχιῶν νόμου, καίτοι κατὰ τὰς τελευταίως διεξαχθείσας δημοτικὰς ἐκλογὰς ἐπέτυχον ἐν τῷ συνόλῳ χριστιανοὶ ἕλληνες, τὸ Διοικ. συμβούλιον αὐθαιρέτως προσεκάλεσε τοὺς ἡμίσεις μόνον τέσσαρας, ἀντὶ δὲ τῶν λοιπῶν διώρισε τρεῖς μουσουλμάνους ἐκ τῶν ἀποτυχόντων κατὰ τὴν ψηφοφορίαν, ὧν τὸν ἕνα ὠνόμασε καὶ δήμαρχον, καὶ ἕνα ἑβραῖον.

Ἐκλογικὰ τμήματα.

Ἐν Καστορίᾳ τὴν ἐκλογικὴν διαίρεσιν κατήρτισε τὸ παρανόμως ὑπὸ τοῦ καϊμακάμη διορισθὲν δημαρχιακὸν συμβούλιον ἐν συμπράξει μετὰ τῶν μελῶν τοῦ Κομιτάτου.

Ἵνα ἐπιτευχθῇ πλειοψηφία τουρκικὴ ἐν Μαυρόβῳ μετεφέρθησαν τὰ Σέτομα, χωρίον τουρκικόν, ὑπερπηδῶντα Κλουτορόπην καὶ Τειχόλισταν καὶ ὁλόκληρα ὄρη, ἐνῷ πρὸ αὐτῶν εἰς τετάρτου ὥρας ἀπόστασιν ἄνευ μηδενὸς ἐμποδίου συγκοινωνίας ὑπάρχει ἐκλογικὸν κέντρον ἡ Τειχόλιστα. Ἐξ ἑτέρου δὲ οἱ Δούπιακοι ἀπέχοντες 20', ἡ Σδράλτση 35', ἡ Σληκίστη 50' καὶ τὸ Κωσταράζι μεταφέρονται εἰς τὸ τρίωρον ἀπέχον Μπογατσικόν.

Ὁ Ναχιγὲς Χρουπίστης διὰ τὸν αὐτὸν λόγον διηρέθη· χωρία δ' αὐτοῦ, ἐλάχιστον ἀπέχοντα τῆς Χρουπίστης, ἀπεστάλησαν εἰς κέντρον 3 καὶ 4 ὥρας μακράν, λ. χ. ἡ Λάγορη, μόλις 12' ἀπέχουσα, μετετέθη εἰς τὸ 3 1)4 ὥρας ἀπέχον Μπογατσικόν. Ἐπίσης ἡ Ἀσπροκλησιά, Βιτάνη καὶ οἱ Πισιάκοι καὶ τὸ ἡμίωρον ταύτης ἀπέχον Σκράπαρη, καίπερ εἰς τὸ ἀντίθετον τοῦ Βογατσικοῦ μέρους κείμενα. Οἱ δὲ ἐντὸς τῆς Χρουπίστης ἀναμὶξ μετὰ τῶν ἄλλων κατοίκων κατοικοῦντες Γραμματικοὶ ἐθεωρήθησαν ἰδιαίτερον χωρίον.

Ἐπίσης κατηρτίσθησαν παρανόμως τμήματα ἐκ 13 χωρίων.

Ἐν Καστορίᾳ ὁλόκληρος Ναχιγὲς ὁ τοῦ Νεστραμίου μετὰ τῶν χωρίων Τσύκας, Ραδιγνώστης, Μπισδαριᾶς, Γρένισης, Στέντσκα καὶ Τσύχαλη διεγράφη τοῦ ἐκλογικοῦ χάρτου, ἐνῷ ἄλλα χωρία τοῦ αὐτοῦ Ναχιγιὲ ἐξεσφενδονίσθησαν εἰς πελωρίας ἀποστάσεις.

Διεξαγωγὴ πρωτοβαθμίων ἐκλογῶν.

Ἐν τῇ περιφερείᾳ Κορυτσᾶς κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐκλογῶν διὰ χωροφυλάκων ἀπέστειλαν πρὸς τοὺς μουχτάρας πάντων τῶν χωρίων δελτία περιέχοντα τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων τοῦ Κομιτάτου πρὸς ἐκλογὴν ὡς ἐκλεκτόρων.

Ὁ χιλίαρχος τῆς χωροφυλακῆς μετὰ ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ ὑποψηφίου τῶν ἑνωτικῶν Σουλεϊμὰν ἐφένδης περιέρχεται τὰ χωρία, συμβουλεύων προτρέπων καὶ ἀπειλῶν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε οἱ ἐκλογεῖς κατελήφθησαν ὑπὸ φόβου.

Ἐν Κορυτσᾷ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν πρωτοβαθμίων ἐκλογῶν ἐν τοῖς τμήμασι Βοβοστίτσης καὶ Βοθησκίου, ἔνθα πλειοψηφοῦσιν οἱ χριστιανοὶ ὡς καὶ ἐν τοῖς τμήμασι Χοτσίστης καὶ Βοσκόπης (Μοσχοπόλεως) οἱ μουσουλμάνοι ὑπὸ τὴν αἰγίδα ἀνθρώπων τοῦ κομιτάτου ἀπροκαλύπτως καὶ ἄνευ τῆς ἐλαχίστης συστολῆς ἐψήφισαν πεντάκις ἕκαστος.

Δευτεροβάθμιοι ἐκλογαί.

Πάντες οἱ ἐκλέκτορες τοῦ καζᾶ Κορυτσᾶς, μόλις ἀφιχθέντες, ἤχθησαν εἰς τὴν λέσχην τοῦ κομιτάτου ἔνθα περιεστοιχήθησαν ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ καὶ τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ στρατοῦ καὶ τῆς χωροφυλακῆς καὶ ἐπεβλήθη αὐτοῖς, ὑπὸ τοῦ διοικητοῦ νὰ ψηφίσωσι τοὺς ὑποψηφίους βουλευτὰς τοῦ κομιτάτου, διότι τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους ἀπαιτοῦσι τοῦτο, καὶ περὶ τούτου ἐζήτησε νὰ ὁρκισθῶσιν ἀμέσως.

Διὰ τῆς τοιαύτης παρανόμου καὶ μεροληπτικῆς διεξαγωγῆς τῶν βουλευτικῶν ἐκλογῶν ἐν τῷ Σαντζακίῳ Κορυτσᾶς κατέληξεν ὥστε πληθυσμὸς ἀρρένων κατὰ τὴν ἐπίσημον τοῦ κράτους στατιστικὴν

45.349	Τουρκ.	ν' ἀναδείξῃ	67	ἐκλ.	μὲ βάσ. δι' ἕκαστ.	677 μ. ὅρ.
47.227	Ἑλλήν.	μόλις »	14	»	» »	3.373 » »
6.947	Βουλγάρων	»	5	»	» »	1.389 » »
99.523	ἀρρένων ἐν γένει		86	»	» »	1.157 » »

Ἐνῷ θὰ ἔπρεπε κατὰ δικαίαν καὶ ἀνάλογον ἐκπροσώπησιν ν' ἀναδείξωσιν

οἱ Τοῦρκοι	39	ἐκλέκτορας	μὲ βάσιν δι' ἕκαστον τὸν ἀνωτέρω μέσ. ὅρ. 1157
» Ἕλληνες	41	»	
» Βούλγαροι	6	»	
	86		

Ἕνεκα τῆς καταπληκτικῆς ταύτης δυσαναλογίας, καθ' ἣν μία τουρκικὴ ψῆφος ἐξισώθη πρὸς 5 ἑλληνικὰς (ἀνωτ. 3373 : 677) καὶ πρὸς 2 βουλγαρικὰς (ἀνωτ. 1389 : 677), πληθυσμὸς ἑλλήνων ἀρρένων τοῦ Σαντζακίου ἐκ 47.227, πλειονοψηφῶν ἐν σχέσει πρὸς τὸν τουρκικὸν κατὰ 2000 περίπου, ἀποτελῶν δὲ τὸ ἥμισυ περίπου τοῦ ὅλου πληθυσμοῦ τοῦ Σαντζακίου, ἔμεινεν ἄνευ ἰδίου ἀντιπροσώπου, ἐκλεγέντος ἑνὸς Τούρκου καὶ ἑνὸς Βλάχου τῆς ἐκλογῆς τῶν Τούρκων, ἀφοῦ, ὡς ἦν ἑπόμενον, οὐδὲ εἷς ἐκ τῶν 86 ἐκλεκτόρων ἀνεδείχθη Βλάχος, Βλάχων μὴ ὑπαρχόντων ἐν τῷ Σαντζακίῳ.

ΣΑΝΤΖΑΚΙΟΝ ΑΡΓΥΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

Α.

Ἐκλογικὰ τμήματα.

Ἐν τῷ καζᾷ Ἀργυροκάστρου τὰ ἐκλογικὰ τμήματα κατηρτίσθησαν ὑπὸ μόνου τοῦ Διοικητοῦ ἄνευ γνώμης τοῦ Δ. Συμβουλίου. Τὰ χριστιανικὰ χωρία ἡνώθησαν ἀνὰ 10—13 καὶ πλέον εἰς ἓν τμῆμα, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν ἐκλεκτέων ἐκλεκτόρων ὡρίσθη οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων τῶν μουχτάρηδων, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν ὑπὸ τῆς διοικήσεως πλείστων ἐκλογέων (ὡς ἐπιμόρτων καλλιεργητῶν καὶ ἀπόντων κτλ. καὶ ἐπὶ ἄλλαις προφάσεσι). Οὕτως εἰς τὴν ἕδραν Ἀργυροκάστρου πρὸς ἐξασφάλισιν μουσουλμανικῆς πλειοψηφίας προσετέθη καὶ ἓν μουσουλμανικὸν χωρίον Λιοζαράτι καὶ τὸ ὅλον μὲ 1800 ἐκλογεῖς ἐθεωρήθη ὡς ἓν ἐκλογικὸν τμῆμα, ἐνῷ τοῦτο κατὰ τὸ ἄρθρον 39ον εἶνε καθῆκον τῆς ἐφορευτικῆς ἐπιτροπῆς, ἧς ὅμως ἡ διαμαρτύρησις δὲν ἐγένετο δεκτή, τοῦ μουτεσαρίφου εἰπόντος ὅτι ἐν ἀνάγκῃ δύναται νὰ φέρῃ στρατὸν καὶ διὰ λογχῶν νὰ ἐπιβάλῃ τὴν ἀπόφασίν του.

Τὸ τμῆμα Δόβιαννης ἀπηρτίσθη ἐκ 10 ἑλληνικῶν χωρίων. Οἱ ἐκλογεῖς του ἀπὸ 1347 ὑπεβιβάσθησαν αὐθαιρέτως εἰς 720, ἵνα οἱ ἕλληνες ἐκλέκτορές του ὑποβιβασθῶσιν ἀπὸ 3 εἰς ἕνα.

Τὸ τμῆμα Λόγκου ἐκ 13 χωρίων (ὧν ἓν μόνον τουρκικόν), οἱ ἐκλογεῖς του ἀπὸ 1147 ὑπεβιβάσθησαν εἰς 600 ἵνα καὶ οἱ ἕλληνες ἐκλέκτορες ἀντὶ 2 ἕνα.

Τὸ τμῆμα Γλήνης ἀπηρτίσθη ἐξ 7 χωρίων·

Τὸ τμῆμα Ἐριντίου ἀπηρτίσθη ἐκ 12 χωρίων· οἱ ἐκλογεῖς του ἀπὸ 850 ὑπεβιβάσθησαν εἰς 300 καὶ οἱ ἕλληνες ἐκλέκτορες ἀπὸ 2 εἰς ἕνα.

Ἐν τῷ τμήματι Λιμποχόβου, οἱ ἐκλογεῖς ἀπὸ 950 ὑπεβιβάσθησαν εἰς 500, ἐπιτευχθείσης ἀναδείξεως 1 μουσουλμάνου ἐκλέκτορος.

Ἐξ ἑτέρου τὰ μουσουλμανικὰ τμήματα κατηρτίσθησαν παρὰ τὸν νόμον ἐξ ἐλασσόνων τῶν 4 χωρίων· οὕτω τὸ τμῆμα Πλεσσατῶν μουσουλμανικὸν ἐξ 6 χωρίων.

Τὸ τμῆμα Κολωνίας ἐκ 2 χωρίων.

Τὸ τμῆμα Πογωνατίου μουσουλμανικὸν ἐκ 3 χωρίων.

Τὸ τμῆμα Γκουσμάρης μουσουλμανικὸν ἐκ 2 χωρίων.

Τὸ τμῆμα Νιδίτσης ἐκ 2 χωρίων.

Ἐπίσης ἡ διαίρεσις ἐγένετο λίαν εὐρεῖα ἐκ χωρίων ἀπεχόντων 10 καὶ 12 ὥρας ἀλλήλων, ὅπερ ὡς εἰκὸς δυσχεραίνει τὰς ἐκλογάς, μειοῦν τὰς ἐκλογικὰς δυνάμεις διὰ τῆς κατ' ἀνάγκην ἀποχῆς τῶν μεμακρυσμένων χωρίων.

Β.

Τὰ ὀνόματα τῶν ἀπόντων κατοίκων ἐν γένει ἐν τῷ Σαντζακίῳ Ἀργυροκάστρου δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους.

Ἐνῷ κατὰ τὸ 21ον ἄρθρον τοῦ νόμου εἷς ἐκλέκτωρ ἀντιστοιχεῖ πρὸς 500 πρωτοβαθμίους ἐκλογεῖς καὶ μόνον ὅταν ἔν τινι τμήματι εὑρίσκωνται ὀλιγώτεροι μέχρι 250 κατ' ἀνάγκην καὶ ἐξαιρετικῶς ἐκλέγεται καὶ πάλιν εἷς ἐκλέκτωρ αἱ ἐφορευτικαὶ ἐπιτροπαὶ διῄρεσαν καὶ κατήρτισαν πάντα τὰ τμήματα ἐπὶ τῇ κατωτάτῃ μὲν ταύτῃ βάσει τῶν 250 διὰ τοὺς τούρκους ἐκλέκτορας, οὕτως ὥστε οὐδεὶς ἀπολύτως ἐκλέκτωρ ἀντιστοιχεῖ πρὸς 500, ἐπὶ τῇ ἀνωτάτῃ δὲ διὰ τοὺς ἕλληνας. Διὰ τοῦ μέτρου τούτου ηὐξήθησαν οἱ τοῦρκοι ἐκλέκτορες πλεῖον κατὰ 50%. Οὕτως ἐκ τοῦ καζᾶ Ἀργυροκάστρου μὲ 1057 χριστιανοὺς καὶ 10,037 μουσουλμάνους ἀνέδειξαν 23 ἐκλέκτορας μουσουλμάνους, καὶ μόνον δύο χριστιανούς. Ἐν Τεπελενίῳ ἀντὶ τῶν 11 ἐκλεκτόρων τῆς παρελθούσης περιόδου τοιαύτη ἐγένετο διαίρεσις ὥστε νὰ ἐκλεγῶσι 35—40 μουσουλμάνοι ἐκλέκτορες. Ἐπίσης ἐκ Πρεμετῆς ἀντὶ 7 νὰ ἐκλεγῶσι νῦν 14 καὶ ἐκ Δελβίνου ἀντὶ 3, νῦν 5.

Ἐν τῷ καζᾷ Πρεμετῆς κατόπιν τῆς μεταβάσεως ἐκεῖ τοῦ Μουτεσαρίφου ἔλαβον χώραν πιέσεις καὶ παράνομα σκάνδαλα καὶ ἐξῃρέθησαν ἄνευ νομίμου λόγου δύο ἕλληνες ἐκλέκτορες. Συνεπείᾳ τούτου, ἐκδιωχθέντος βίᾳ καὶ ἑνὸς μωαμεθανοῦ ἐκλέκτορος, ἐπέτυχον οἱ ἑνωτικοί.

Ἐν γένει περὶ τοῦ Μουτεσαρίφου καταγγέλλεται ὅτι περιερχόμενος καζάδες καὶ χωρία, διενήργει προπαγάνδαν ἐκλογικὴν ὑπὲρ τῶν ἑνωτικῶν.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐκλογῶν Ἀργυροκάστρου δὲν ὑπάρχουσιν ἔτι, μήπω περατωθεισῶν τῶν ἐκλογῶν, οὐχ ἧττον καθημερινῶς δὲν παύουν ἐξαγγελλόμεναι νέαι παρανομίαι· οὕτω,

Ὁ ἐκ Ζαγορίου πρόκριτος Εὐθυμιάδης, συλληφθεὶς ἐν Ἀργυροκάστρῳ ὡς ἀντιπολιτευόμενος, ἀπεστάλη εἰς Τεπελένη, δερόμενος καθ' ὁδόν. Ἐπίσης ὁ γραμματεὺς τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Λάσκας ἐδάρη. Ὁ διαβόητος Τζαρτζῆς, γνωστὸς ὡς ὄργανον τοῦ Μουτεσαρίφου, περιώδευε τὰ χωρία μετὰ κακούργων πρὸς ἐκλογικὴν προπαγάνδαν.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἄχρι τοῦδε τῶν διαφόρων καζάδων ἐκλογικὰ ἀποτελέσματα, μεθ' ὅλας τὰς γενομένας παρανομίας δὲν εἶνε εὐνοϊκὰ ὑπὲρ τοῦ Κομιτάτου, ὁ μουτεσαρίφης ἠκύρωσε τὰς ἐκλογὰς ἐκλεκτόρων τοῦ τμήματος Ἀργυροκάστρου ἄνευ οὐδενὸς ἀπολύτως λόγου, ἔπαυσε τὸν Δήμαρχον, ἔδειρε καὶ ἤγαγε σιδηροδέσμιον τὸν ἀδελφὸν τοῦ Δημάρχου καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὰς φυλακάς, ὅπως τρομοκρατήσῃ τὸν λαὸν (διὰ τὰς ἐπαναληπτικὰς ἐκλογὰς ἐκλεκτόρων τὰς παρὰ τούτων εἶτα βουλευτικάς).

ΣΑΝΤΖΑΚΙΟΝ ΡΕΣΑΔΙΕ

Α.

Κατάρτισις ἐκλογικῶν καταλόγων.

Ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ Παραμυθίας ἠρνήθη νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τοὺς ἐκλογικοὺς καταλόγους τῶν μουχτάριδων, καταρτίσασα αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ νουφοὺζ τεφδερί, ἵνα οὕτω ἀποκλείσῃ τοὺς ἔξωθεν τελευταίως ἐκεῖ ἐγκατεστημένους. Ἐπίσης ἐν Φιλιάταις ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ ἠρνήθη νὰ ἐγγράψῃ τοὺς ἔξωθεν ἀπὸ ἔτους ἐγκατεστημένους, ὡς καὶ τοὺς ἀπόντας.

Εἰς πλεῖστα μέρη τοῦ σαντζακίου Ρεσαδιὲ οἱ κατάλογοι δὲν ἀνηρτήθησαν, πρὶν ἢ παρέλθῃ δὲ ἡ διὰ τὰς ἐνστάσεις προθεσμία ἤρξαντο αἱ ἐκλογαὶ ἐκλεκτόρων.

Ἐκλογικὰ τμήματα.

Ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ Μαργαριτίου ἐκ τοῦ Ναχιγιὲ Πάργας ἀπέσπασε τὰ χριστιανικὰ χωρία Ράπεζεν καὶ Ἀγυιὰ μὲ 442 ἐκλογεῖς πρὸς μὴ ἀνάδειξιν δύο χριστιανῶν ἐκλεκτόρων.

Ἐν τῷ Ναχιγιὲ Φαναρίῳ, ἀποκλειστικῶς χριστιανικῷ, δὲν ἐπετράπη νὰ ἐκλεγῶσι δύο ἐκλέκτορες συμφώνως πρὸς τὸν ὁλικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐκλογέων αὐτοῦ, ἀνερχόμενον εἰς 888.

Ἐν Παραμυθίᾳ εἰς τὴν κατάρτισιν τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων ἐγένετο τοιαύτη καταστρατήγησις τοῦ Νόμου, ὥστε χωρία πλησίον ἀλλήλων ἐχωρίσθησαν καὶ προσετέθησαν εἰς ἄλλα ἀπέχοντα 6 ὁλοκλήρους ὥρας.

Διεξαγωγὴ πρωτοβαθμίων ἐκλογῶν.

Εἰς τὸ χωρίον Σουλασὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἀλιζὸτ ἀγᾶ ὁ ἀναπληρωτὴς μουτεσαρίφης καὶ ὁ ὑποψήφιος τοῦ κομιτάτου Σαχὶν βέης συνέτρωγον μετὰ τοῦ γνωστοῦ λῃστοῦ Μουχαρὲμ καὶ 25 ὀπαδῶν του, ὅτε ἀποσπάσματα στρατιωτικὰ περιεκύκλωσαν τὸ χωρίον πρὸς σύλληψιν τοῦ λῃστοῦ. Κατόπιν ὅμως τηλεγραφήματος τοῦ εἰρημένου ὑποψηφίου πρὸς τὸν νομάρχην τὰ ἀποσπάσματα διετάχθησαν ν' ἀποσυρθῶσι καὶ οὕτω ὁ Μουχαρὲμ περιεφέρετο ἐλεύθερος, ἀπειλῶν διὰ θανάτου πάντα, ὅστις ἤθελεν ἀρνηθῇ ψῆφον εἰς τὸν Σαχὶν βέην.

Ἀλλὰ καὶ ἐν Παραμυθίᾳ, Φιλιάτες, Μαργαριτίῳ ἐξησκήθησαν πιέσεις καὶ ἀπειλαὶ κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν.

Ἐν τῷ καζᾷ Παραμυθίας οἱ ναχιέδες διηρέθησαν κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε 6,000 χριστιανοὶ νὰ ἐκλέξωσι 4 ἐκλέκτορας, ἐνῷ 2,000 μουσουλμάνοι ἐξέλεξαν 5.

Ἐν τῷ κεντρικῷ καζᾷ Ρεσαδιὲ τὰ μουσουλμανικὰ χωρία διηρέθησαν εἰς 13 ἐκλογικὰ τμήματα ἵν' ἀναδειχθῶσι πλείονες μουσουλμάνοι ἐκλέκτορες.

Καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τῶν τοιούτων ἐκλογῶν ἐν τῷ Σαντζακίῳ Ρεσαδιὲ ὑπῆρξεν ἡ ἀνάδειξις μουσουλμάνου βουλευτοῦ, ἐνῷ τὸ ἑλληνικὸν στοιχεῖον, ἀριθμοῦν 20.628 ἄρρενας πλειοψηφεῖ κατὰ 3 1/2 χιλιάδας περίπου, τὸ μουσουλμανικὸν ἀριθμοῦν μόνον 17.203 ἄρρενας κατὰ τὴν ἐπίσημον τοῦ Κράτους στατιστικήν. (ἀκολουθεῖ)

ΕΚΛΟΓΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Τὸ ζήτημα τῶν ὑπαλλήλων. — Ἀπὸ τῆς ἐξ Ἀλβανίας ἀφίξεως καὶ ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του τοῦ νέου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργοῦ Δανὶς βέη ἤρχισε νὰ παρατηρῆται ποιά τις ζωηροτέρα κίνησις διὰ τὰς ἐπικειμένας ἐκλογάς. Τὸ ζήτημα τῆς ἀλλαγῆς τῶν δεδηλωμένων κομιτατικῶν ὑπαλλήλων ἐξακολουθεῖ ἀκόμη ν' ἀπασχολῇ τὴν Κυβέρνησιν, παρ' ὅλας δὲ τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας μεταθέσεις καὶ ἀντικαταστάσεις μερικῶν Νομαρχῶν καὶ Διοικητῶν, ὁ τουρκικὸς τύπος δὲν παύει ζητῶν πληρεστέραν καὶ γενναιοτέραν ἐκκαθάρισιν διὰ τὴν ἀμερόληπτον καὶ δικαίαν διεξαγωγὴν τῶν ἐπικειμένων ἐκλογῶν. Ὁ νέος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας ἔδειξε κάπως μεγαλείτερον ἀπὸ τοὺς προκατόχους του θάρρος, προκειμένου δὲ νὰ πληρωθῇ μία θέσις Νομάρχου ἐν Ἀνατολῇ, ἐζήτησε νὰ μάθῃ κυρίως μεταξὺ τῶν ἄλλων προσόντων τοῦ φερομένου ὡς ὑποψηφίου διὰ τὴν θέσιν αὐτὴν ποία ὑπῆρξεν ἡ στάσις του κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς. Ἐκ τούτου ἐξάγεται ὅτι ὁ νέος Ὑπουργὸς ἀποδίδει τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὴν σημερινὴν ἐντολὴν τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ὀργάνων της, συνισταμένην πρὸ παντὸς ἄλλου εἰς τὴν ἀμερόληπτον καὶ ἀνεπηρέαστον διεξαγωγὴν τῶν ἐπικειμένων ἐκλογῶν, ἐξ ὧν θ' ἀπορρεύσῃ ἡ πρώτη ὄντως κοινοβουλευτικὴ Κυβέρνησις τῆς συνταγματικῶς κυβερνωμένης Τουρκίας.

Ὁμολογουμένως, ἂν ἡ Κυβέρνησις θελήσῃ ν' ἀκολουθήσῃ κατὰ γράμμα τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ τέως ἀντιπολιτευομένου τύπου, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀρκετὰ σκληρὰν πεῖραν περὶ τῆς σκανδαλώδους μεροληψίας τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰς παρελθούσας ἐκλογάς, θὰ εὑρεθῇ ἐνώπιον σοβαρᾶς δυσχερείας ὡς πρὸς τὴν εὕρεσιν τῶν μελλόντων ν' ἀναπληρώσουν τοὺς ἀπολυθησομένους ὑπαλλήλους. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι θ' ἀναγκασθῇ νὰ περιορισθῇ εἰς μεταθέσεις, διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ δῆθεν τὰ πράγματα καὶ μὴ θέσῃ εἰς ἀποταξίαν χιλιάδας ὅλας ἀνθρώπων, μηδένα ἄλλον πόρον ζωῆς πλὴν τοῦ μισθοῦ των κεκτημένων, ὁπότε θὰ εἶχε ν' ἀντιμετωπίσῃ τὰς συνεπείας, ἃς ὑπέστη καὶ ἡ κομιτατικὴ Κυβέρνησις, ἡ θελήσασα νὰ προβῇ εἰς τὴν γνωστὴν ἐκείνην ἐκκαθάρισιν τῶν δῆθεν ἀπολυταρχικῶν ὑπαλλήλων, διὰ νὰ τοποθετήσῃ τὰ ὄργανά της, θὰ εὑρεθῇ ὅμως εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ἀνακαλέσῃ εἰς τὴν ἐξουσίαν ἀρκετοὺς ἐκ τῶν ἀποταχθέντων αὐτῶν τέως ὑπαλλήλων, οἵτινες ἐν τῷ μεταξὺ οὐχὶ τόσον ἐκ πολιτικῆς πεποιθήσεως, ὅσον ἐκ πνεύματος φιλεκδίκου ἀντιπολιτεύσεως, εἶχον ταχθῇ εἰς τὰς τάξεις τῶν δυσηρεστημένων. Οὔτε ὅμως αἱ μεταθέσεις, οὔτε ἡ ἀνάκλησις εἰς τὰς τάξεις τῆς ὑπαλληλίας πολλῶν τέως ἀνικάνων ἢ ἄλλως πως ἀποτυχόντων λύει τὸ προκείμενον πρόβλημα. Ἡ ἀνακαινιστικὴ ἐργασία τῆς Κυβερνήσεως ἔπρεπε νὰ στηριχθῇ ἐπὶ νέας βάσεως, διὰ νὰ εἶνε μόνιμος καὶ ἀποτελεσματική, συνάμα δὲ καὶ ἐνδεικτικὴ μιᾶς ἀλλαγῆς ἐν τῇ γενικῇ τοῦ Κράτους ἐσωτερικῇ πολιτικῇ.

Ἡ καινοτομία αὕτη, τὴν ὁποίαν ὑπονοοῦμεν, θὰ συνίστατο εἰς τὴν δικαίαν καὶ λογικὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐθνοτήτων, ἐπεκτεινομένης τῆς μεταξὺ τῶν ἁρμοδιωτέρων ἐξ αὐτῶν προσώπων στρατολογίας τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν νέαν τοῦ Κράτους κατεύθυνσιν δημοσίων λειτουργῶν. Ἡ Κυβέρνησις ἐξακολουθεῖ νὰ σφαδάζῃ ἀκόμη ὑπὸ τὴν στενοκέφαλον ἀντίληψιν τῆς ἐπιφυλάξεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν, ἐν εἴδει τιμαρίων ἢ ἀπολαυῶν, εἰς τοὺς κληρονομικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς ἐξ αὐτῶν ἀποζῶντας, καταγομένους κατὰ μέγιστον μέρος ἐκ τῆς τέως κυριάρχου φυλῆς, ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων τουρκοποιηθέντων κατὰ τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν σκέψιν ἀλλοεθνῶν ὑπαλλήλων. Ἡ Κυβέρνησις, ἀκολουθοῦσα τὸ παράδειγμα τῶν προκατόχων της χαμηδικῶν καὶ κομιτατικῶν κυβερνήσεων, μετὰ προσοχῆς πολλῆς ἀποφεύγει τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ἐθνοτήτων, προφασιζομένη πάλιν ὅτι μεταξὺ αὐτῶν δὲν ἀπαντῶσι δῆθεν οἱ ἔχοντες τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα τῆς πολυχρονίου ἐν τῇ γραφειοκρατίᾳ καὶ τῇ εἰς τεμενάδες καὶ ὑποκλίσεις ἐξασκήσει πείρας. Ἂν εἶχεν ὅμως ὀλίγον περισσοτέραν καλὴν θέλησιν καὶ μεγαλειτέραν δόσιν γενναιότητος καὶ θαρραλέας τῶν περιστάσεων ἀντιμετωπίσεως, θὰ εὕρισκε πολὺ εὐκόλως καὶ προχείρως ἐκεῖνο ἀκριβῶς, τὸ ὁποῖον τῇ χρειάζεται διὰ τὴν προκειμένην περίπτωσιν, τουτέστι κυβερνητικὰ ὄργανα στρατολογούμενα ἐκ τῶν ἐθνοτήτων, φύσει καὶ θέσει ἀδέκαστα καὶ ἀμερόληπτα, διότι εἶνε ἀμέτοχα τῆς μεταξὺ τῶν δύο τουρκικῶν πολιτικῶν κομμάτων προσωπικῆς κυρίως διαμάχης καὶ ἀντιπροσωπεύουσι τὴν ἐπικρατοῦσαν πολιτικήν, τὰ δίκαια των ἐθνοτήτων.

Ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζήτημα τῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἓν ἄλλο προγενέστερον μέτρον τῆς παρούσης Κυβερνήσεως ἀπεδείχθη ἀνωφελὲς καὶ ἄσκοπον. Κατόπιν τῆς κοινοποιηθείσης εἰς ὅλους τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, ὅπως καὶ εἰς τοὺς ἀξιωματικούς, ἀπαγορεύσεως ἀπὸ πάσης εἰς τὴν πολιτικὴν ἀναμίξεως, ὑπηγορεύθη εἰς αὐτοὺς καὶ εἶδός τι ὅρκου πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς ἐπιζητουμένης ἀποχῆς. Δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ καθαρῶς θρησκευτικὸν ζήτημα τοῦ κατὰ πόσον εἶνε εἰλικρινὴς καὶ εὐσυνείδητος ὁ δι' ἐπαγωγῆς ὅρκος, ὁ ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τῆς κοσμικῆς ἐξουσίας, μολονότι εἰς τὴν μουσουλμανικὴν ἀντίληψιν φαίνεται ὅτι κάπως μεγαλειτέρα ἀποδίδεται σημασία διὰ τὴν συνταύτισιν τῆς κοσμικῆς πρὸς τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν. Ἐξηκριβώθη ὅμως ὅτι εἰς τὴν περιφέρειαν τῆς Τραπεζοῦντος διεβιβάσθησαν ἐκ μέρους τῶν ἡγετῶν τοῦ Κομιτάτου συστάσεις νὰ μὴ διστάσωσιν ἐνώπιον τοῦ ἐπαγομένου ὅρκου, ἀλλ' ὁμόσωσιν αὐτὸν ἄνευ ἀντιρρήσεως, ἵνα μὴ ἀρνούμενοι δώσωσιν ἀφορμὴν εἰς ἀποβολὴν ἐκ τῶν θέσεών των. Ἐννοεῖται ὅτι αἱ ὁδηγίαι αὗται θὰ ἔχωσι διαβιβασθῇ καὶ εἰς ἄλλας περιφερείας ἐκ τούτου δὲ φαίνεται τὸ ἄσκοπον τῆς ὁρκωμοσίας. Ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία διὰ τοῦ μέτρου τούτου ἐνόμισεν ὅτι δεσμεύει κάπως τοὺς ὑπαλλήλους της ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀμεροληψίας, θ' ἀναγκασθῇ ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ μὴ ἀρκεσθῇ εἰς αὐτό, παύουσα δὲ ἢ ἁπλῶς μεταθέτουσα τοὺς οὕτω πως ὁρκισθέντας ὑπαλλήλους ἐλαττώνει αὐτὴ ἡ ἰδία τὴν ἀξίαν τοῦ εἰς ὅλους ἐπιβληθέντος ὅρκου καὶ ἀπαλλάσσει τῆς πρὸς τήρησιν αὐτοῦ ὑποχρεώσεως καὶ τοὺς ὑπολειπομένους.

Ὁ ἐκλογικὸς νόμος. — Εἰς τὰ πρῶτα βήματα τῆς Κυβερνήσεως ἐν τῇ διεξαγωγῇ τῶν ἐκλογῶν ἐπρόβαλε πάλιν τὸ μέγα ἐμπόδιον τῆς ἀτελείας καὶ ἀσαφείας τοῦ ἐν ἰσχύϊ ἐκλογικοῦ νόμου, ἐπὶ τῶν ὁποίων κυρίως στηρίζονται καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἀπορρέουσιν αἱ περισσότεραι καταστρατηγήσεις καὶ δολιεύσεις, αἱ διαστρέφουσαι καὶ καταπνίγουσαι τὸ ἀληθὲς φρόνημα τοῦ ὀθωμανικοῦ λαοῦ. Δὲν πρόκειται κυρίως περὶ τοῦ ἐκλογικοῦ συστήματος, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀντικείμενον ὅλως ἰδιαιτέρας μελέτης καὶ δὲν εἶνε τοῦ παρόντος. Πρόκειται περὶ τῶν σχετικῶν πρὸς τὸ παραδεδεγμένον σύστημα ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ νόμου ἀτελειῶν καὶ ἀσαφειῶν, ὡς καὶ μερικῶν κακῶς διατυπωθεισῶν ἢ ὅλως ἐλλειπουσῶν, ἀλλ' ἀπαραιτήτων διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ὅλου διατάξεων. Ὑπὸ τὸ πνεῦμα τοῦτο ὁ Πολ. Συνταγματικὸς Σύνδεσμος λίαν ἐπικαίρως καὶ ὁπωσοῦν ἐγκαίρως ὑπέβαλεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὸ Ὑπόμνημά του, δι' οὗ ζητεῖ τὴν ἐπεξηγηματικὴν διασάφησιν καὶ συμπληρωματικὴν δικαιολογίαν τῶν μᾶλλον προσπιπτουσῶν εἰς τὴν ἀντίληψιν ἀτελειῶν καὶ ἀσαφειῶν τοῦ ἐν ἰσχύϊ νόμου. Ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν Δανὶς βέης ἐδήλωσεν εἰς τοὺς ἐν ὀνόματι τοῦ Συνδέσμου ὑποβαλόντας τὸ ὑπόμνημα ὅτι καὶ αὐτὸς εἶχε κατὰ νοῦν νὰ προβῇ εἰς ἓν τοιοῦτο μέτρον, ἐξέφρασε δὲ τὰς εὐχαριστίας διὰ τὴν πρόθυμον συναντίληψιν τοῦ Συνδέσμου. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι δὲν θ' ἀποβοῦν εἰς μάτην οὔτε οἱ κόποι τοῦ Συνδέσμου, οὔτε αἱ συμπαθεῖς ἐκφράσεις τοῦ Ὑπουργοῦ.

Οἱ ἐκλογικοὶ κατάλογοι. — Θέλοντες ὅμως νὰ προκαταλάβωσι τὰς πιθανὰς ἐνεργείας τῆς Κυβερνήσεως ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑπὸ σκέψιν διαρρύθμισιν ταύτην τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ καὶ Μοναστηρίῳ κομιτατικοὶ Δήμαρχοι προέβησαν ἐσπευσμένως εἰς τὸν καταρτισμὸν τῶν ἐφορευτικῶν ἐπιτροπῶν καὶ διέταξαν τὴν ἀνάρτησιν τῶν διὰ τὰς χειμερινὰς ἐκλογὰς χρησιμοποιηθέντων καταλόγων, οὐχὶ ὅπως εἶχον συνταχθῇ οὗτοι ὑπὸ τῶν μουχταροδημογεροντιῶν τῶν κοινοτήτων, ἀλλ' ὅπως εἶχον ἐπιδιορθωθῇ ὑπὸ τῶν κομιτατικῶν ὀργάνων διὰ τῆς ἀπαλείψεως ὅσων τὸ δυνατὸν περισσοτέρων ἐκ τῶν πολιτικῶς διϊσταμένων χριστιανῶν κυρίως ἐκλογέων. Ἡ τοιαύτη ἀνάρτησις τῶν καταλόγων, ἀποκλείουσα καὶ τὴν νέαν δικαίαν διαίρεσιν τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων, ὑπεσήμαινεν ἀσφαλῶς τὴν διεξαγωγὴν τῶν νέων ἐκλογῶν ἐπὶ τῶν ἰδίων βάσεων μὲ τὰς τελευταίας ἐκλογάς, τοιουτοτρόπως δὲ ἡ διάλυσις τῆς Βουλῆς καὶ ἡ διενέργεια νέων ἐκλογῶν ἀπέβαινον ὅλως περιττὰ ἐγχειρήματα.

Ἐναντίον τῆς καταφώρου ταύτης παρανομίας ἔσπευσαν νὰ διαμαρτυρηθῶσι παρὰ τῷ Ὑπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν ἀντιπρόσωποι τοῦ Ἐκλογικοῦ Κέντρου τῆς Ἐλευθερίας καὶ Συνεννοήσεως, ἔφεραν δὲ ὡς παράδειγμα νομιμότητος τὴν διαταγὴν τῆς Δημαρχίας Πρωτευούσης πρὸς τὰς ἐνοριακὰς ἀρχάς, ὅπως προβῶσιν εἰς τὴν σύνταξιν νέων καταλόγων. Οἱ ἀπεσταλμένοι ἐπέστησαν τὴν προσοχὴν τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῆς παρερμηνείας τοῦ 81ου ἄρθρου τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου, ἐξ ἧς πιθανῶς ὁρμώμενοι οἱ Δήμαρχοι Θεσσαλ)κης καὶ Μοναστηρίου προέβησαν εἰς τὸ πραξικόπημα τῆς ἀναρτήσεως τῶν παλαιῶν καταλόγων. Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον λέγει ὅτι ἐν περιπτώσει διαλύσεως τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν τεσσάρων ἐτῶν, διὰ τὰς νέας ἐκλογὰς δὲν ζητεῖται ἡ ἐκ νέου διόρθωσις τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων ἀλλὰ θεωροῦνται ὡς διορθωμένοι οἱ τοῦ τελευταίου ἔτους. Ἡ διάταξις αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται ἐν τῇ προκειμένῃ περιπτώσει, πρῶτον διότι ἡ τελευταία διάλυσις δὲν εἶνε διάλυσις ἐντὸς τῆς τετραετίας, ὅπως ὑπῆρξεν ἡ πρὸ αὐτῆς. Διὰ τὰς χειμερινὰς ἐκλογὰς θὰ ἥρμοζε περισσότερον νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν οἱ παλαιοὶ κατάλογοι, διότι τότε ἀκριβῶς ἐπρόκειτο περὶ διαλύσεως πρὸ τῆς παρελεύσεως τῶν τεσσάρων ἐτῶν. Ἐνῷ ἡ τελευταία διάλυσις, κατὰ τὴν σχετικὴν ἑρμηνείαν τῆς Γερουσίας, κλείει τὴν πρώτην τετραετῆ περίοδον τῆς προώρως διαλυθείσης πρώτης Βουλῆς, ἡ δὲ ἑκατονθήμερος νέα Βουλὴ ἐθεωρήθη ἁπλούστατα ὡς συμπληρωματικὴ τῆς ἄλλης. Μὲ τὴν νέαν Βουλὴν θ' ἀρχίσῃ ἡ νέα τετραετὴς περίοδος. Ἐκτὸς τούτου τὸ σχετικὸν ἄρθρον ἀναφέρει περὶ διορθωμένων καταλόγων τοῦ τελευταίου ἔτους, εἶνε δὲ γνωστὸν ὅτι αἱ περὶ διορθώσεως καταλόγων διατάξεις τοῦ Δ' Κεφαλαίου τοῦ ἐκλογικοῦ νόμου (ἄρθρ. 57—61) ἐκοιμήθησαν καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς παρελθούσης τετραετίας, ἡ μόνη δὲ διόρθωσις εἶνε ἡ ὑπὸ τῶν κομιτατικῶν ὀργάνων λῄστευσις καὶ λεηλασία ἐν τοῖς καταλόγοις κατὰ τὰς τελευταίας ἐκλογάς.

Ὁ Ὑπουργὸς ὑπεσχέθη ὅτι θὰ συνεννοηθῇ καὶ μετὰ τοῦ Δημάρχου Πρωτευούσης, ἵνα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐνταῦθα ληφθέντων μέτρων διαταχθῶσι τὰ δέοντα καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Τῷ παρετηρήθη τότε ὅτι τὸ ζήτημα ἐπείγει καὶ ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ταχεῖα διενέργεια τῶν δεόντων καὶ ἡ ἄρσις τῶν ἀναρτηθέντων καταλόγων, ἵνα συνταχθῶσι νέοι κατόπιν τῆς νέας κανονικῆς διαιρέσεως τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων. Πληροφορούμεθα ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, ἐνώπιον τῆς χρονικῆς ἀνεπαρκείας πρὸς πλήρη καὶ ἐπακριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν διατυπώσεων τούτων, σκέπτεται ν' ἀρκεσθῇ εἰς τὴν κατὰ τὰς πρώτας βουλευτικὰς ἐκλογὰς διαίρεσιν τῶν ἐκλογικῶν τμημάτων, διατηρουμένων δὲ τῶν διαιρέσεων τούτων νὰ διατάξῃ τὴν σύνταξιν νέων καταλόγων. Τὸ μέτρον δὲν εἶνε ἀπὸ γενικῆς ἀπόψεως ἱκανοποιητικόν, διότι καὶ τὴν πρώτην φορὰν τὸ Κομιτάτον εἶχε διαπράξει πολλὰς παρανομίας. Ἐν τούτοις ὅμως ἀπέναντι τῆς χειμερινῆς διαιρέσεως τῶν τμημάτων πάντοτε ἡ πρὸ τετραετίας διαίρεσις εἶνε δικαιοτέρα καὶ προτιμωτέρα.

Ἐκλογαὶ Πρωτευούσης. Κατηρτίσθη ἤδη ἡ ἐφορευτικὴ ἐπιτροπὴ διὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς Κων)πόλεως, ἀπαρτισθεῖσα ἐκ προσώπων ἐγγυωμένων ἀνεπηρέαστον ἐποπτείαν καὶ διεξαγωγὴν τοῦ ἐκλογικοῦ ἔργου. Μεταξὺ αὐτῶν περιλαμβάνονται καὶ οἱ ὁμογενεῖς δικηγόροι κκ. Χαραλαμπίδης, Σαχίνογλους Κλεώνυμος, ὡς καὶ ὁ κ. Θεοδοσιάδης. Ἐδόθη διαταγὴ εἰς τοὺς μουχτάρηδες καὶ ἰμάμηδες, ὡς καὶ εἰς τὰς ἐφοροεπιτροπὰς τῶν ἐνοριῶν, ἵνα συνάξωσι νέους καταλόγους. Ἀκόμη δὲν ἀπεφάνθη τὸ Ὑπουργεῖον συμφώνως μὲ τὴν ὑπόδειξιν τοῦ Πολιτικοῦ Συνδέσμου, ἂν θὰ μείνῃ ἡ Κων)πολις μία ἐκλογικὴ περιφέρεια, ἢ θὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Σαντζακίων, εἰς τὰ ὁποῖα διαιρεῖται ὡς Νομαρχία. Φαίνεται ὅμως ὅτι καὶ πάλιν θὰ ἐπικρατήσῃ ἡ τελευταία ἑρμηνεία τοῦ Συμβουλίου τοῦ Κράτους καὶ θὰ γίνουν καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν αἱ ἐκλογαί, ὅπως καὶ πρότερον.

Ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ χρόνου. — Ὁ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἐκλογικῆς περιόδου παρεμβληθεὶς μὴν τοῦ Ραμαζανίου συνετέλεσε καὶ αὐτὸς εἰς τὴν ἐπιβράδυνσιν τῶν διατυπώσεων φαίνεται δὲ ὅτι μόλις μετὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Μπαϊραμίου θ' ἀρχίσῃ νὰ γίνηται ζωηροτέρα πως ἐνέργεια τῶν ἀπαιτουμένων διὰ τὴν ἐπιτάχυνσιν μέτρων. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἐπεκράτησε καὶ μία σκέψις, ἵνα ἀναβληθῇ ἐπὶ ἕνα μῆνα, ἤτοι διὰ τὴν 1ην Δεκεμβρίου, τὸ ἄνοιγμα τῆς Βουλῆς, δοθῇ δὲ οὕτω καιρὸς διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ἐλευθερωτέραν καὶ σύμφωνα μὲ τὰς κελεύσεις τοῦ νόμου διεξαγωγὴν τῶν ἐκλογῶν. Τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ λυθῇ ὁριστικῶς μετὰ τὰς ἑορτὰς τοῦ Μπαϊραμίου.

Τὸ Κόμμα τῆς Ἐλευθερίας καὶ Συνεννοήσεως. Ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ κόμματος διεξάγεται κανονικῶς ἡ τρέχουσα ὑπηρεσία διὰ τὸν προεκλογικὸν ἀγῶνα. Ἀρθέντων τῶν λόγων, δι' οὓς εἶχε προκύψει ποιά τις διάστασις μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ κόμματος, ἐπικρατεῖ ἤδη τελεία συμφωνία καὶ καταβάλλονται ἐνέργειαι διὰ τὴν ἵδρυσιν καὶ νέων λεσχῶν, ὅπου δὲν ὑπάρχουσι. Γνωστὸν ὅτι τὸ κόμμα τῆς Ἐλευθερίας καὶ Συνεννοήσεως δὲν εἶχε κατορθώσει καὶ κατὰ τὰς προηγουμένας ἐκλογὰς νὰ συμπληρώσῃ τὴν ὀργάνωσίν του. Κατόπιν δὲ τοῦ ἀγρίου διωγμοῦ, ὃν ὑπέστη τότε καὶ αὐτὸ ὡς καὶ ὅλοι οἱ μετ' αὐτοῦ συμπράττοντες, παρημελήθη ἡ συμπλήρωσις τῆς ὀργανώσεώς του. Κατὰ τὸ καταστατικὸν τοῦ κόμματος οἱ ἰδικοί του ὑποψήφιοι ὑποδεικνύονται ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Λεσχῶν καὶ ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ Δ. Συμβουλίου. Διὰ τὸ ἀνοργάνωτον ὅμως τοῦ κόμματος συμβαίνει εἰς πολλὰ μέρη τὸ ἀντίστροφον. Οἱ μέλλοντες ὑποψήφιοι λαμβάνουσι παρὰ τοῦ Δ. Συμβουλίου ἓν πιστοποιητικὸν περὶ τῆς πολιτικῆς των ὁμοφροσύνης καὶ μεταβαίνοντες εἰς τὰς Ἐπαρχίας ἱδρύουσι λέσχας διὰ τῶν ὁποίων ὑποδεικνύονται κατὰ τόπους ὡς ὑποψήφιοι. Ὁ σκοπὸς ἐπιτυγχάνεται πληρέστατα.

Ἐκλογικὸν κέντρον. Ἐκτὸς τῆς καθαρᾶς ἐσωτερικῆς αὐτῆς διὰ τὸ κόμμα ἐργασίας, ἡ περαιτέρω γενικὴ διεξαγωγὴ τῶν ἐκλογῶν, ὁ καταρτισμὸς τῶν μικτῶν ψηφοδελτίων, ἡ ὀργάνωσις καὶ χρησιμοποίησις τῶν κατὰ τόπους ἐκλογικῶν δυνάμεων καὶ ἡ ἐν γένει συγκέντρωσις τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν πληροφοριῶν καὶ ἡ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὑποβολὴ τῶν παραπόνων διὰ τὰς παρατηρηθησομένας παρανομίας ἀνετέθη εἰς ἀνώτατον Ἐκλογικὸν Κέντρον, ἀπαρτισθὲν ἐκ πολιτευτῶν ἀνηκόντων εἰς ὅλους τοὺς συμπράττοντας πολιτικοὺς ὁμίλους.

Ἐκ μέρους τῆς «Ἐλευθερίας καὶ Συνεννοήσεως» ὡρίσθησαν οἱ τέως βουλευταὶ Ἰσμαὴλ Χακκὴ πασᾶς, Χότζα Σαμπρὴ ἐφένδης, Ριζὰ Νοὺρ βέης καὶ Μαχὴρ Σαῒτ βέης καὶ ὁ Δαμὰτ Σαλὴχ πασᾶς. Ἐκ μέρους τοῦ Συνταγματικοῦ Συνδέσμου οἱ κ.κ. Μπούσιος, Κοσμίδης καὶ Δίγκας καὶ ἐκ μέρους τῶν Χιντσακιστῶν Ἀρμενίων ὁ τέως βουλευτὴς Χαμπαρτσοὺμ Μπογιατζιὰν καὶ ὁ Ναρσές. Οἱ Βούλγαροι ἔρχονται εἰς ἐπικοινωνίαν ἐμμέσως διὰ τῶν Ἑλλήνων, μεθ' ὧν ἔχουν συνάψει ἰδιαιτέραν συμφωνίαν, οὐχ ἧττον καὶ ἐξ αὐτῶν ἐζητήθη εἷς ἀντιπρόσωπος, ὅστις ὅμως ἀκόμη δὲν ὡρίσθη.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν βουλευτικῶν ἑδρῶν θὰ ὁρισθῇ κατὰ προσέγγισιν ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐθνολογικῆς ὑποστάσεως τῶν συμπραττόντων ὁμίλων διὰ τοὺς μικτοὺς συνδυασμούς. Εἰς μέρη καθαρῶς Ἀραβικά, Ἀλβανικὰ καὶ Ἑλληνικὰ θὰ γίνουν ἀμιγεῖς συνδυασμοί. Ἐπὶ τῇ βάσει ταύτῃ διὰ τοὺς Ἕλληνας ὡρίσθησαν ἐν προκαταρκτικῇ συνεννοήσει 38 ἕδραι, διὰ τοὺς Βουλγάρους 7, διὰ τοὺς Ἀρμενίους 15. Διὰ τοὺς τελευταίους καθίσταται τὸ ζήτημα τῆς ἐκλογῆς τῶν ὑποψηφίων των δυσχερέστερον, διότι εὑρίσκονται κυρίως εἰς νομούς, ὅπου καὶ τὸ Ἀρμενικὸν στοιχεῖον εἶνε διῃρημένον καὶ τὸ κόμμα τῆς Ἐλευθερίας καὶ Συνεννοήσεως δὲν εἶνε ὠργανωμένον, ὑπερισχύουν δὲ οἱ τοπικῶς ἰσχυροὶ πρόκριτοι Τοῦρκοι καὶ Κοῦρδοι. Οἱ Ἀλβανοὶ θὰ ἔχουν τοὺς 25 περίπου βουλευτάς των, κατὰ μέγα μέρος μέλλοντας ν' ἀνήκωσιν εἰς τὸ κόμμα τῆς Ἐλευθερίας καὶ Συνεννοήσεως. Ἐκ τῶν Ἀραβικῶν ἐπαρχιῶν ἡ μὲν Συρία καὶ Μεσοποταμία θ' ἀναδείξῃ περὶ τοὺς 55—60 βουλευτὰς φιλελευθέρους, ἡ δὲ Ὑεμένη καὶ Χετζάζη 15—20 κομιτατικούς.

Τὸ συνέδριον τοῦ Κομιτάτου. — Ἕνεκα τῆς σοβαρότητος τῶν περιστάσεων, τὸ τέως πανίσχυρον κυβερνητικὸν κόμμα τῆς Ἑνώσεως καὶ Προόδου ἠναγκάσθη νὰ συγκροτήσῃ τὸ κατὰ φθινόπωρον συνήθως ἐν Θεσσαλονίκῃ γινόμενον ἐτήσιον συνέδριόν του ἐνωρίτερον καὶ μάλιστα ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον ζήτημα ὑπῆρξεν ἡ εἰς τὰς προσεχεῖς ἐκλογὰς στάσις, διὰ πλειοψηφίας δὲ ἐνεκρίθη ἡ εἰς αὐτὰς συμμετοχή. Θ' ἀπεκδυθῶσι λοιπὸν καὶ πάλιν οἱ ἡγέται τοῦ Κομιτάτου εἰς τὸν ἐκλογικὸν ἀγῶνα, αὐτὴν δὲ τὴν φορὰν θὰ εὑρεθοῦν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν θέσιν, εἰς ἣν εὑρέθησαν οἱ τέως ἐν τῇ ἀντιπολιτεύσει προκάτοχοί των, στερούμενοι δηλαδὴ τῶν ὑλικῶν μέσων τῆς ἐξουσίας πρὸς ὑποστήριξιν τῆς προπαγάνδας των, μολονότι πολλὰ διαδίδονται ἀκόμη περὶ διαθέσεως ἐναποταμιευθέντων χρηματικῶν ποσῶν καὶ πλαγίας ἐπικουρίας ἐκ μέρους τῶν ἐναπολειπομένων πολλῶν ἀκόμη φίλων των μεταξὺ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ὁπωσδήποτε ὅμως οὐδόλως ἀπίθανον νὰ παρουσιασθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν μὲ μίαν ἀριθμητικὴν δύναμιν ἱκανὴν πρὸς ἀπαρτισμὸν ἀξιολόγου ἀντιπολιτεύσεως, ἀπαραιτήτου ἄλλως διὰ τὴν κοινοβουλευτικὴν ἐξέλιξιν.

Τὸ κυριώτερον ὅμως ζήτημα τοῦ Συνεδρίου εἶνε ἡ ὁριστικὴ κατάργησις τοῦ Κομιτάτου καὶ ἡ μετατροπὴ αὐτοῦ εἰς καθαρῶς πολιτικὸν κόμμα. Οἱ προσκείμενοι αὐτῷ γερουσιασταὶ καὶ τέως βουλευταὶ διετύπωσαν ἀπεριφράστως αὐτὴν τὴν ἀξίωσιν, μέγα δὲ ρεῦμα ὑπάρχει ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως τῆς προτάσεως καὶ τῆς ἐκμηδενίσεως τῆς λεγομένης «κλίκας» τῶν ἐκ τοῦ ἀφανοῦς διεπόντων τὰ τοῦ Κομιτάτου καὶ τοῦ Κόμματος. Ὑπ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ἐρρίφθη εἰς τὸ μέσον καὶ ἡ ὑποψηφιότης τοῦ Χουσεῒν Χιλμῆ πασᾶ, ὡς μέλλοντος ἀρχηγοῦ τοῦ οὕτως ἀνασυστηθησομένου πολιτικοῦ κόμματος τῆς «Ἑνώσεως καὶ Προόδου».

Συνταγματικὸς Σύνδεσμος. — Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐν τῷ Ἐκλογικῷ Κέντρῳ τῆς Ἐλευθερίας καὶ Συνεννοήσεως δράσεως καὶ συμμετοχῆς του ὁ Συνταγματικὸς Σύνδεσμος ἐξακολουθεῖ καὶ κατ' ἰδίαν ἐργαζόμενος καὶ διοργανώνων τὴν ἐκλογικὴν κίνησιν. Μέχρις ὅτου φθάσουν τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ὑποδείξεως τῶν οἰκείων ὑποψηφίων, ἀσχολεῖται κυρίως μὲ τὴν προετοιμασίαν διὰ τὰς ἐκλογὰς τῆς Πρωτευούσης. Κατόπιν συνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Κέντρου προσεκλήθησαν εἰς γενικὴν συνεδρίαν διὰ τὴν προσεχῆ Τετάρτην, 29 Αὐγούστου, αἱ ἐνοριακαὶ ἀρχαὶ Κωνσταντινουπόλεως καὶ προαστείων, διὰ νὰ καταστρωθῇ ὁ τρόπος τῆς ἐνεργείας ὡς πρὸς τὴν διόρθωσιν τῶν ἐν τοῖς καταλόγοις ἐλλείψεων καὶ τὴν ὑπόδειξιν τῶν οἰκείων ἐκλεκτόρων.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΛΙΜΑΡΑΚΗΣ

Τὴν ἑβδομάδα ταύτην ὑποκύψας εἰς πολυχρόνιον νόσημα ἀπέθανεν ὁ Μ. Ῥήτωρ τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἰατρὸς Λεωνίδας Λιμαράκης. Ἡ ἐκκλησία καὶ τὸ γένος ἔργῳ ἐδήλωσαν τὰς τιμὰς πρὸς τὸν ἔργῳ παράδειγμα ἀγαθοῦ πολίτου γενόμενον ἄνδρα καὶ δημοσίᾳ ἐκήδευσαν.

Εἰς ἐποχήν, καθ' ἣν ὁ κόσμος, εἴτε διὰ τὴν ὑπολανθάνουσαν ἀμάθειαν εἴτε καὶ τὸ δι' αὐτὴν εὔροπον πρὸ τῆς ὁρμῆς τοῦ νεωτεριςμοῦ ζαλίζεται εἰς τὴν τρικυμίαν τῶν παθῶν καὶ τῆς ἰδιοτελείας καὶ οἱ πολλοὶ τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος ἀσυστόλως μεταχειρίζονται πρὸς συγκάλυψιν καὶ εὐόδωσιν ἀηδῶν συμφερόντων τοῦ ἰδίου αὐτῶν σαρκίου, ὁ Λεωνίδας Λιμαράκης τὴν πατρίδα καὶ τὸ ἔθνος ἐσέβετο καὶ ἐτίμα κατὰ τὴν αὐστηρὰν συνταγὴν τοῦ Σωκράτους, καὶ ἦτο ἕτοιμος τὸ πᾶν νὰ ἐπιχειρήσῃ ἀλλὰ καὶ τὸ πᾶν νὰ πάθῃ ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἔθνους του. Ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἀπεταμίευε τὰ ἱερὰ περὶ ἀρετῆς διδάγματα, ὅσα κατέλιπεν ἡμῖν τὸ μέγα παρελθόν, εἴτε ἐν βιβλίοις εἴτε καὶ κατὰ ἱερὰν παράδοσιν καὶ μεθ' ἐνθέου φανατισμοῦ ἤσκει τὰ διδασκόμενα, ἀποκρυσταλλωθεὶς οὕτως εἰς ἀληθῆ λάτριν τῆς πατρίδος καὶ τῆς ἀρετῆς. Ἐπιστήμων τοῦ «γνῶθι σαυτὸν» περιεφρόνει τοὺς διὰ φθόνον καὶ ἀνικανότητα κατηγοροῦντας τὴν ἑτοιμότητα καὶ προθυμίαν του πρὸς πᾶσαν ἐθνικὴν ὑπηρεσίαν, εἴτε μεγάλην, εἴτε μικρὰν καὶ εἰργάζετο. Οἱανδήποτε ὑπηρεσίαν κἂν ἀνελάμβανεν ἐξετέλει αὐτὴν καὶ τελείως ἀλλὰ καὶ ἐγκαίρως. Εἰργάζετο ἡμέραν, εἰργάζετο νύκτα καὶ ἦτο πάντοτε ἕτοιμος νὰ συνεισφέρῃ τὸ ἐπιβαλλόμενον αὐτῷ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ ἔθνους, μηδέποτε ἀρνούμενος. Ἐκεῖ ὅπου οἱ πολλοὶ στρεβλοῦντες λέξεις καὶ νοήματα διαβλέπουσι καὶ θηρῶσιν ὀφφίκια, ὁ Λεωνίδας Λιμαράκης ἔβλεπε καὶ ἐπίστευε καθῆκον καὶ πρὸς τοῦτο ἐφέρετο μετὰ μεγαλυτέρας ὁρμῆς ἢ οἱ τιμῆς ἕνεκα καὶ διαφημίσεως τὴν ὑπηρεσιακὴν τοῦ ἔθνους κλίμακα ἀναρρυχώμενοι.

Αὐστηρὸς μέχρις ἀγριότητος πρὸς ἑαυτὸν ἦτο φυσικὸν νὰ εἶνε τοὐλάχιστον ἀποτόμως αὐστηρὸς πρὸς τοὺς ἄλλους, ὅταν ἔβλεπεν αὐτοὺς μὴ δεόντως ἐκτιμῶντας τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὸ καθῆκον καὶ πρὸ πάντων τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν τιμήν. Ὅπως ὁ Σωκράτης κατεδίωκε τοὺς σοφιστάς, τὴν λύμην τῆς ἀρχαίας κοινωνίας, ὁ Λιμαράκης κατεδίωκεν ἀμειλίκτως τὴν φθοροποιὸν παρ' ἡμῖν καὶ διεφθαρμένην ἐκείνην τάξιν τῶν «καϋμένων» οἵτινες ἐγκληματοῦντες εἰς τὰ κοινὰ ἔχουσι τὴν δεξιότητα νὰ καρπῶνται τὴν κοινωνίαν τὴν σεμνότυφον καὶ δῆθεν φιλάνθρωπον καὶ νὰ ἐξακολουθῶσιν ἀπατῶντες καὶ ἐγκληματοῦντες. Τοὺς ὁπωσδήποτε βλάπτοντας τὰ κοινὰ ἐπολέμει μέχρις ἐξοντώσεως μηδεμίαν δεχόμενος συγκατάβασιν. Ἀνθρωπίνη ἀτέλεια καὶ ἀδυναμία δὲν ἐπετρέπετο κατ' αὐτὸν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῆς πατρίδος. Τοιοῦτος δὲ πρὸς τοὺς τοιούτους ὤν, ἦτο πιστὸς παραστάτης καὶ ἕτοιμος νὰ προκινδυνεύσῃ ἀσυζητητεὶ μεταξὺ τῶν εἰλικρινῶς τὸ ἔθνος ὑπηρετούντων· πρὸς τούτοις συνεδέετο μετ' ἀφοσιώσεως καὶ ἠγάπα καὶ ἐτίμα ἀδιαφορῶν εἰς ποίαν κοινωνικὴν τάξιν ἀνήκουσιν ἢ ἂν τὸ ἔργον ὅπερ ἐκτελοῦσιν εἶνε σπουδαῖον ἢ μή.

Ἡ τελευταία παρ' ἡμῖν τροπὴ τῶν πολιτειακῶν πραγμάτων εὗρε τὸν Λεωνίδαν Λιμαράκην ἕτοιμον νὰ ταχθῇ ἐν τοῖς πρώτοις μεταξὺ ἐκείνων, οἵτινες ὀρθῶς διαγνώσαντες τὰ καθ' ἡμᾶς ὡρισμένην ἐξελέξαντο κατεύθυνσιν καὶ πολιτικήν, εἰς τὸν τελικὸν μόνον σκοπὸν προσέχοντες καὶ ἀδιαφοροῦντες ἂν θὰ πάθωσιν ἢ ἂν θὰ ψεχθῶσιν ὑπὸ τῶν αἰωνίων ἐπιτηδείων ἢ ἂν δὲν ἐπαινεθῶσιν ὑπὸ τῶν πολλῶν! Ἐν τῷ πολιτικῷ δὲ μέρει ὁ Λεωνίδας Λιμαράκης εἰργάσθη ὑπὲρ τὰς σωματικάς του δυνάμεις καὶ ἐξήντλησεν ἑαυτόν, μετὰ πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως ἀναμιμνησκούσης ἀρχαίους χρόνους, πολὺ ἀρχαίους, ὅτε οἱ γέροντες ἐδικαιοῦντο νὰ καυχῶνται ὅτι οὐδέποτε γηράσκει τὸ σθένος τῆς χώρας αὐτῆς. Ἀπέθανεν ἐργαζόμενος ὑπὲρ τῆς ἰδέας μακρόθεν μόνον καὶ νοσηρῶς, δυνάμει τῆς ἀκραδάντου του πίστεως, διιδὼν τὸ εὐτυχὲς κατάντημα εἰς τὸ ὁποῖον ὄχι μοιραίως πλέον ἀλλ' ἐν ἐπιγνώσει καὶ ἐπιστημοσύνῃ φέρεται τὸ πολυτίμητόν του ἔθνος καὶ εἰς τὸ ὁποῖον τοῦτο θὰ φθάσῃ μίαν ἡμέραν, ὡς προσεδόκα ὁ Λιμαράκης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ συνεργασθέντες.

Ἡ «Ἰσοπολιτεία» πιστεύουσα εἰς τὴν ἀγήρω μνήμην τοῦ Λεωνίδα Λιμαράκη εὔχεται ἵνα εἰς τὸ παράδειγμα αὐτοῦ προσέχει καὶ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἔθνους.

ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ
"Η ΑΝΑΤΟΛΗ,,
ΠΕΡΑΝ, ΟΔΟΣ ΓΕΜΕΝΙΤΖΗ ΑΡΙΘ. 29

Ἐκ τῶν Τυπογραφικῶν Καταστημάτων «Ἡ Ἀνατολή».